

Mod et samlet klubtilbud

Evaluering af de kommunale aftenklubtilbud i Ishøj Kommune

Mod et samlet klubtilbud

Evaluering af de kommunale aftenklubtilbud for unge i Ishøj Kommune

Udarbejdet for Ishøj Ungdomsskole af:

CUR - Center for Ungdomsstudier

Peter Bangs Vej 5B

2000 Frederiksberg C

www.cur.nu

Juni 2019

Indhold

Introduktion.....	3
Om strategien	3
Om evalueringen.....	4
Om rapporten.....	4
Metode og datagrundlag.....	5
Evaluering i tre faser	5
Metoder.....	5
Fase 1: Afdækning	7
Fase 2: Udvikling	9
Intentionel og systematisk praksis	9
Ungeinvolvering i udvikling af fritidstilbuddet	9
Mobilitet gennem kvalitet	10
Fase 3: Opfølgning	11
Et samlet klubtilbud.....	11
Øget mobilitet.....	13
Pædagogiske indsatsområder	15
Konklusion og anbefalinger	17
Bilag: Evalueringsrapport, fase 1.....	19

Introduktion

I februar 2017 vedtog byrådet i Ishøj Kommune en ny klubstrategi og -struktur, der skal tegne retningen for udviklingen af de kommunale aftenklubtilbud. I den forbindelse blev det besluttet, at der i foråret 2019 skulle udarbejdes en evaluering med henblik på dels at afdække, dels at udvikle processen med at implementere den nye strategi og struktur. Denne rapport er resultatet af en evaluerings- og udviklingsproces, der har strakt sig fra september 2018 til juni 2019.

Om strategien

Den nye klubstruktur indebærer, som det hedder i oplægget, "et princip om øget integrering af klubberne i mellem distrikterne". Man vil med andre ord arbejde for, at unge ikke kun kommer i den klub, der ligger i deres eget skoledistrikt, men også besøger klubber i de andre distrikter i kommunen for dermed at sikre, at unge i Ishøj opnår et større kendskab til hinanden på tværs af kommunen. Som følge af ønsket om øget integration er der oprettet en koordinatorfunktion på klubområdet. Koordinatoren har til opgave at koordinere det pædagogiske indhold i og åbningstiderne mellem kommunens klubber. Derudover har koordinatoren ansvaret for den daglige og faglige ledelse af det nyåbnede aftenklubtilbud i regi af ungdomsskolen. Tilbuddet er primært henvendt til unge mellem 15 og 17 år, da der de seneste år ikke har eksisteret et tilbud til denne aldersgruppe. Tanken med den nye klub er således, at den tager over, når aftenklubberne giver slip på de unge efter 9. klasse.

På indholdssiden hedder det om det overordnede formål for klubtilbuddet, at "formålet med klubtilbuddet er at understøtte børn og unges udvikling til robuste medborgere i lyset af det moderne ungdomsliv i en multikulturel by". Der er udarbejdet fire strategiske mål under overskrifterne: *Fællesskab og netværk*, *Demokrati og dannelse*, *Personlig udvikling* og *Oplevelser og sjov*. Desuden beskriver man i strategiop-

lægget en ambition om klubtilbud, der går på tre ben: et *socialpædagogisk*, et *fritidspædagogisk* og et *læringspædagogisk* ben. Fra centralt hold er der således formuleret et overordnet pædagogisk projekt, som går på tværs af de forskellige klubber, og som man i alle matrikler skal arbejde i overensstemmelse med.

Om evalueringen

Evalueringen blev tilrettelagt i tre faser under følgende overskrifter: Afdækning, udvikling og opfølgning.

Afdækning: Første fase lå i efteråret 2018 og havde til formål at undersøge klubbrugernes oplevelse af og tilfredshed med klubtilbuddene såvel som det pædagogiske arbejde og samarbejde i lyset af den nye klubstrategi og -struktur. Denne fase afsluttede vi med en statusrapport, som bl.a. indeholdt en række bud på udfordringer og udviklingsperspektiver. Den samlede rapport er vedlagt som bilag.

Udvikling: Anden fase strakte sig over nogle måneder i foråret 2019. Med udgangspunkt i statusrapporten fra efteråret (se bilag) har vi søgt at sætte nogle interventioner i gang under følgende tre overskrifter: 1) 'Intentionel og systematisk praksis' 2) 'Ungeinvolvering i udvikling af fritidstilbud' og 3) 'Mobilitet gennem kvalitet'. Hvad disse overskrifter dækker over, beskriver vi i et af de følgende kapitler.

Opfølgning: I tredje fase har vi i juni 2019 samlet op på de udviklingsinitiativer, der blev sat i gang i fase 2. Vi har interviewet nogle af de aktører, der på forskellige niveauer har været med til at drive udviklingsprocessen for at høre, hvilke perspektiver de ser i de enkelte indsatsområder.

Om rapporten

I næste kapitel '**Metode og datagrundlag**' redegør vi kort for de metodiske overvejelser og valg, der ligger bag rapporten, og vi beskriver de kvantitative og kvalitative data, den bygger på. I de tre kapitler, der følger beskriver vi de tre faser i evalueringen. I kapitlet '**Fase 1: Afdækning**' gennemgår vi de væsentligste konklusioner fra afdækningsfasen, i kapitlet '**Fase 2: Udvikling**' beskriver vi kort de tre interventionsprojekter, som blev sat i gang som følge af afdækningsfasen og i kapitlet '**Fase 3: Opfølgning**' gennemgår vi de centrale erfaringer og perspektiver, der er resultat af opfølgningen. Rapportens sidste kapitel '**Konklusion og anbefalinger**' består af en række anbefalinger relateret til den fremtidige udvikling af klubtilbuddet. Anbefalingerne er baseret på evalueringens tre faser.

Metode og datagrundlag

Herunder gennemgår vi dels nogle overordnede overvejelser om, hvordan evalueringen er strikket sammen, og hvad det betyder for, hvad vi kan og ikke kan konkludere. Dels gør vi rede for, hvordan dataindsamlingen er foregået, og hvilke tanker der ligger bag de metodiske valg og fravalg.

Evaluering i tre faser

Evalueringen er som sagt foregået i tre faser. Tanken med de tre faser var, at vi først ville afdække status på området; hvordan oplevede og brugte de unge klubtilbuddet, og hvordan gik det med at implementere den nye strategi på området? Dernæst ville vi igangsætte nogle interventioner og give dem tid til at virke, før vi til sidst igen gjorde status for at se om interventionerne havde afstedkommet den ønskede udvikling.

Det, der endte med at ske, var imidlertid, at fase 2, hvor interventionerne skulle sættes i gang, var lang tid om at komme i gang. I stedet for at starte i begyndelsen af 2019 kom de tre udviklingsprojekter først i gang i løbet af april. Fase to blev derfor meget kort, hvilket vil sige, at de interventioner, som blev sat i gang fik kort tid til at virke. Det betyder også, at vi har måttet justere på, hvad og hvordan vi har fulgt op i fase tre. Indsatserne har været i gang i så kort tid, at det ikke er muligt for os at sige, om de virker efter hensigten. Det, vi til gengæld kan sige noget om, er, om der ser ud til at være nogle perspektiver i de projekter, som er sat i gang, om man bør justere på indsatserne og i bredere forstand, hvilke udfordringer, der ser ud til at være, når det kommer til at implementere strategien.

Metoder

Rapporten bygger på primært på kvalitative data indsamlet i løbet af de tre faser. I første fase samlede vi desuden data gennem et spørgeskema til klubbrugerne. Data herfra blev suppleret med kvalitative interviews med en række unge i forbindelse med besøg i klubberne. Data indsamlet blandt ansatte er i alle tre faser udelukkende indsamlet kvalitativt. Det, som denne evaluering således primært kan, er, at

komme med en række kvalitative betragtninger i forhold til arbejdet med at implementere klubstrategien.

I det følgende beskriver vi kort de data, der er indsamlet som led i evalueringen, og som ligger til grund for rapporten.

Spørgeskemaundersøgelse blandt klubtilbuddenes brugere

I fase 1 gennemførte vi en spørgeskemaundersøgelse blandt brugere af aftenklubtilbuddene, herunder Medieoasen og Motorcentret. Spørgeskemaet handlede om brugernes oplevelse af og tilfredshed med fritidstilbuddene, samt om hvilke forhold, de vurderede, der har størst betydning for deres lyst til at benytte tilbuddene. Klubbrugerne udfyldte spørgeskemaerne i klubberne. Det samlede antal besvarelser var 104 – et relativt lille datasæt med en overrepræsentation af drenge, hvilket man må have in mente, når man læser notatet fra denne fase (se bilag).

Interview med ledere, medarbejdere og brugere

I fase 1 er der desuden gennemført en række interviews med brugere og ansatte i klubberne. I alt er 15 brugere af aftenklubberne blevet interviewet. Nogle er interviewet enkelvis men de fleste i par og enkelte i grupper af tre. Pointer og perspektiver fra disse interviews supplerer og nuancerer resultaterne fra spørgeskemaundersøgelsen.

Foruden interview med klubbrugerne er der gennemført individuelle interviews af en halv til en hel times varighed med ansatte på klubområdet. Gruppen af interviewede ansatte består af den pædagogiske koordinator, to SFO-ledere og fire medarbejdere.

I fase tre er der igen gennemført en række interviews med forskellige aktører, der kunne bidrage til at kaste lys over, hvordan det går med at implementere strategien overordnet set og mere specifikt hvilke perspektiver, der er i de forskellige interventionsprojekter. De interviewede i denne fase er: den pædagogiske koordinator, en SFO-leder, to medarbejdere fra Ungdomsskolens klub og to klubbrugere.

Besøg og observationer

En medarbejder fra CUR var i fase ét på besøg i udvalgte klubber (Medieoasen, Ungdomsskolens klub, Ishøj Skoles aftenklub og aftenklubben på Gildbro skole) med henblik på at få praksisnær viden om den dagligdag og det pædagogiske indhold, de unge møder i klubtilbuddene og for at få indsigt i de aktiviteter, de har mulighed for at deltage i.

Fase 1: Afdækning

Fase 1 foregik i efteråret 2018 og havde til formål at undersøge klubbrugernes oplevelse af klubtilbuddet og det strategiske og pædagogiske arbejde med at få de fem forskellige klubtilbud til at fremstå som et samlet tilbud for alle unge i Ishøj. Den statusrapport (bilag), der kom ud af afdækningen, bygger som nævnt på data indsamlet blandt klubbrugerne gennem et spørgeskema og en række kvalitative interviews, samt data fra interviews med den pædagogiske koordinator, to SFO-ledere og fire klubmedarbejdere. Statusrapporten er opdelt i to hoveddele. Første del undersøger klubbrugernes perspektiver på klubtilbuddet, anden del fokuserer på det pædagogiske arbejde i og på tværs af de enkelte klubber. Den samlede rapport er som beskrevet tidligere vedlagt som bilag, men i det følgende ridser vi de væsentligste konklusioner fra statusrapporten op.

Klubben som et mødested

De unge, der er interviewet i forbindelse med evalueringen, er glade for klubtilbuddet i Ishøj Kommune. De har fundet et – eller flere – steder, hvor de godt kan lide at mødes med deres venner, hænge ud og ind i mellem deltage i aktiviteter. Og det er også det, som ser ud til at betyde mest for de unge. Klubben skal være et mødested, hvor man kan være sammen med sine venner, der skal være aktiviteter, men man skal selv have lov at bestemme, hvad man vil lave. Klubben skal således være et frirum, men det betyder ikke, at der ikke skal ske noget, eller at medarbejderne er uden betydning – langt fra.

Aktivitetsudvikling i samarbejde med de unge

Ca. halvdelen af brugerne giver udtryk for, at de er lidt eller meget tilfredse med klubtilbuddet i Ishøj. Det betyder samtidig, at der er en halvdel, som ikke er overbeviste om tilbuddenes værdi. Ser man på, hvordan klubbrugerne svarer på spørgeskemaet, er der nogle indikationer på, hvad den manglende tilfredshed kan skyldes. Det kan bl.a. handle om, at aktiviteterne ikke tiltaler alle unge – en femtedel af de unge er ikke tilfredse med aktiviteterne i den klub, de kommer i, og en fjerdedel er ikke tilfredse med de aktiviteter, som klubberne samlet set tilbyder. I en tid, hvor unge kan mødes mange forskellige steder – både on- og offline – er noget af det, der skal få dem til at vælge klubberne som mødested et at-

traktivt aktivitetstilbud. Gode aktiviteter er også noget af det, der kan bidrage til at få unge til at mødes på tværs af allerede etablerede venskabsgrupper. Man kan desuden overveje om man kan blive bedre til at inddrage unge i at udvikle aktiviteter. Gør man det, kan man måske samtidig sikre, at flere unge oplever at have medbestemmelse i klubberne, og det peger undersøgelsen på, at der godt kunne være behov for. Kun lidt over halvdelen af de unge svarer nemlig, at de er enige i, at de har indflydelse på, hvad der sker i den klub, de oftest kommer i.

Positiv voksenkontakt

Personalet i klubberne omtales i positive vendinger. Flere unge taler om dem som en særlig slags voksne, der forstår de unge, og som er oprigtigt interesserede i dem, og de spiller tilsyneladende en stor vigtig rolle for de unges oplevelser af klubberne. Der er imidlertid også en gruppe klubbrugere, som sjældent oplever gode samtaler med personalet, som ikke føler sig set, og som ikke oplever, at medarbejderne skaber tryghed eller tager dem alvorligt. Det ligger således en opgave i at sikre, at flere af de unge, der kommer i klubberne, oplever positiv voksenkontakt.

En fælles kommunikationsplatform

Noget af det, der måske kan få unge til at besøge andre klubber end den eller de klubber, de plejer, er attraktive aktiviteter. Derfor er det nødvendigt med en fælles platform, hvor de unge kan orientere sig om aktivitetstilbuddene på de forskellige matrikler. Data fra spørgeskemaet viser, at de fleste unge foretrækker at få besked om aktiviteter via sociale medier eller på sms, så det vil være oplagt at tænke i de baner, hvis man etablerer en fælles kommunikationsplatform.

Medarbejderne forrest

Udover aktiviteter spiller medarbejderne en vigtig rolle, hvis man vil have de unge til at opsøge nye klubber. Medarbejderne kender de unge godt og kan – hvis de også lærer hinanden at kende på tværs af matrikler – fungerer som brobyggere. Medarbejderne spiller således en nøglerolle i forhold til at få strategien i spil, men flere af dem føler sig ikke som en del af processen med at implementere den. Det bliver man nødt til at adressere, hvis man vil nå i mål med ambitionen om øget mobilitet blandt de unge. Som det er nu, er der – nogle steder – langt fra strategi til hverdag og langt fra koordinator til medarbejdere. Et afgørende spørgsmål er derfor, hvordan man mindsker den afstand på en god og konstruktiv måde, og hvordan får man etableret et fælles identitet på tværs af matrikler, således at klubtilbuddet i Ishøj kommer til at fremstå som en samlet enhed med forskellige tilbud.

Opsummering

Hovedpointerne i evalueringens første fase kan opsummeres på følgende måde: 1) Der ligger et vigtigt arbejde i at udvikle aktiviteter – rigtig gerne sammen med de unge – som kan få dem til at bevæge sig på tværs af kommunen. Skal de unge gøre noget andet, end det de plejer, skal der være en god grund til det – og den gode grund kunne meget vel være attraktive aktivitetstilbud. I den forbindelse skal man sikre, at de unge er klar over, hvad der foregår i de forskellige klubber, og derfor er det nødvendigt med en fælles platform, hvor man kommunikerer med de unge, og hvor de kan holde sig orienterede om tilbuddene på de forskellige matrikler. 2) Udover gode aktiviteter er noget af det klubtilbud kan at tilbyde gode voksne, der interesseret spørger ind til de unges liv og hverdag. Det er derfor vigtigt at sikre, at de unge, der kommer i klubberne oplever positiv voksenkontakt. Og 3) hvis det skal lykkes at få klubberne til at fremstå som en samlet enhed skal medarbejderne gå forrest. De skal inkluderes i udviklingsprocessen, så de kan være med til at definere den fælles identitet og det fritidspædagogiske projekt, der skal kendetegne klubberne i Ishøj.

Fase 2: Udvikling

Evalueringen var fra starten tænkt som en udviklingsorienteret formativ evaluering, hvor vi med afsæt i den indledende afdækning af området i efteråret 2018 igangsatte en række interventioner målrettet nogle af udfordringer, som afdækningen havde påvist. Med afsæt i statusrapporten konklusioner blev der således i foråret 2019 iværksat tre mindre udviklingsprojekter med fokus på 1) intentionel og systematisk praksis, 2) ungeinvolvering i udvikling af fritidstilbuddet og 3) mobilitet gennem kvalitet. Beskrivelser af de tre projekter følger herunder:

Intentionel og systematisk praksis

Der blev afholdt tre workshops, hvor medarbejderne med afsæt i en introduktion til aktuelle udviklingstendenser i ungdomskulturerne skulle arbejde med dels at formulere det fritidspædagogiske projekt, dels at udvikle "modeller" for, hvordan det overordnede pædagogiske projekt i praksis kan komme til at gennemsyre arbejdet med de unge. Den første workshop havde deltagelse af alle klubmedarbejderne, mens de to øvrige workshops havde deltagelse af medarbejderne fra Ungdomsskolens klub og Strandgårdsskolens klub. På de to øvrige workshops var formålet at få forankret det fritidspædagogiske projekt i en konkret kontekst, herunder at udvikle praksismodeller.

Ungeinvolvering i udvikling af fritidstilbuddet

Der blev afviklet en workshop i samarbejde med aftenklubben i Ishøj Landsby. De syv medvirkende unge havde mange gode input til, hvordan man kan optimere klubtilbuddet, herunder:

- Aktiviteter i weekender og ferier
- Andre aktiviteter end de "traditionelle" aktiviteter, herunder specielt flere ture ud af huset
- Højere grad af vokseninvolvering i aktiviteter

Da de unge klubbrugere havde vænnet sig til formen, havde de mange gode ideer og refleksioner omkring, hvad der medvirker til at gøre klubben til en attraktiv ramme om fritidslivet, men også hvad der gør klubben knapt så attraktiv.

Medlemmernes ideer blev skrevet ned og formidlet videre til klubben.

Mobilitet gennem kvalitet

Unge ønsker til fritidsaktiviteter har ændret sig de sidste 10 år. De anderledes fællesskabsformer som er blevet tilgængelige gennem smartphones og sociale medier har betydet, at især kvaliteten – mere specifikt det, at man tilegner sig nye kompetencer – har fået stadig større betydning i forhold til deltagelse i fritidsaktiviteter. I forsøget på at skabe større mobilitet har der været igangsat en række ”højkvalitetstilbud”, der skulle understøtte, at klubmedlemmerne opsøgte ”fremmede” matrikler.

Der blev i samarbejde med Ungdomsskolen iværksat en workshop-række i Gildbrokolens og Vejlebrokolens klubber, hvor de unge skulle arbejde med designprocesser, grafik og trykkes teknik. Underviseren var hentet ind fra Ungdomsskolen og valgt, fordi hun kunne byde ind med et højt fagligt niveau.

Fase 3: Opfølgning

De tre interventioner beskrevet i forrige kapitel har ikke haft lang tid til at virke. Intentionen med dette kapitel er således ikke så meget at vurdere om de virker efter hensigten, men at forsøge at vurdere hvilke perspektiver og udviklingsmuligheder, der er i dem og i arbejdet med at implementere strategien i det hele taget. Kapitlet bygger på en række interviews, som til sammen skal give perspektiver på og indblik i, hvordan strategiarbejdet udvikler sig og hvilke potentialer, der er i de specifikke udviklingsindsatser.

De interviewede tæller: klubkoordinatoren, en af de to SFO-ledere, som også blev interviewet i efteråret i forbindelse med den indledende afdækning, to medarbejdere i Ungdomsskolens klub, som har deltaget i to af de workshops for medarbejdere, vi omtalte i forrige kapitel, samt to piger fra 5. klasse, der begge har deltaget i to af de fire kreative workshops med underviseren fra Ungdomsskolen.

Et samlet klubtilbud

En af de udfordringer, vi kunne pege på efter den indledende afdækning i efteråret 2018 relaterede sig til ambitionen om at få de forskellige klubber til at fremstå som et samlet tilbud. Både koordinator, SFO-ledere og klubmedarbejdere gav udtryk for, at det var en stor opgave, som – afhængigt af, hvem man spurgte – kun lige eller slet ikke var påbegyndt. Hvordan går så godt og vel et halvt år senere?

På interviews med koordinatoren og en SFO-leder forstår man, at der er sket noget, men at man samtidig er blevet nødt til at justere på både metoder og målsætninger undervejs. Afdækningen i efteråret tydede på, at en af de store udfordringer var at få medarbejderne til at føle sig som en del af udviklingsprocessen. Den udfordring har man reageret på ved at nedsætte en tovholdergruppe bestående af en

medarbejderrepræsentant fra hver aftenklub. Tovholderklubben har indtil videre kun mødtes en enkelt gang, men både den pædagogiske koordinator og SFO-lederen fortæller, at der har været god opbakning til initiativet. Skal man udvikle noget sammen er man nødt til at mødes, men fordi det er logistisk svært at få alle til at mødes regelmæssigt, virker løsningen med en tovholdergruppe bestående af medarbejderrepræsentanter fornuftig. Den betyder dog ikke, at man så ikke skal prioritere at få alle til at mødes en gang i mellem. Skal der udvikles en fælles tænkning og et fælles sprog på tværs af matrikler, bliver man nødt til at have nogle fælles personaledage. Både koordinator, SFO-ledere og medarbejdere fra ungdomsskolens klub nævner da også, den workshop som blev afholdt for alle medarbejdere som en positiv oplevelse, og en af de to klubmedarbejdere fortæller, at sådanne workshops i hendes øjne kan være med til at rykke noget og skabe en fornemmelse af, at alle arbejder på samme opgave. Hun siger følgende:

Det [at mødes på tværs af klubberne] gør rigtig meget i forhold til, hvordan vi arbejder, og hvordan vi i fællesskab kan løfte det samme pædagogiske arbejde på tværs, sådan så det faktisk giver mening, og så vi faktisk kan lære af hinanden. Og så vi kan møde de unge mennesker på nogenlunde samme måde (Medarbejder, Ungdomsskolens klub).

SFO-ledere og koordinator mødes også stadig – efter planen en gang om måneden – men opbakningen til møderne er begrænset. Den interviewede SFO-leder fortæller, at deltagerne til møderne ofte er den pædagogiske koordinator, og de samme to SFO-ledere. Hun fortæller:

Jeg synes den udfordring, jeg ser i det lige pt. den er, at mine kollegaer ikke rigtig prioriterer det, eller at der i hvert fald er noget andet, der bliver prioriteret højere (SFO-leder).

Der er således stadig udfordringer med at få alle til at tage opgaven med at samle tilbuddene på sig. Det er ikke usædvanligt, at det tager tid at udvikle og gentænke noget, der har fungeret på en bestemt måde i mange år, og der er formentlig flere forklaringer på, hvorfor det er udfordrende. Men én af dem skal måske findes i strukturen på klubområdet. Som det er nu referer SFO-lederne primært til skolelederne, og når man primært refererer ind i en skolesammenhæng, er det ikke underligt, hvis man kommer til at tænke meget lokalt – fremfor kommunalt. På den måde er der nogle elementer i strukturen, som umiddelbart kan se ud til at vanskeliggøre det udviklingsarbejde, man lægger op til i strategien.

Desuden, fortæller koordinatoren, at flere af klubberne stadig kæmper med at tiltrække nok unge til deres eget tilbud, og at det påvirker personalets motivation for at samarbejde på tværs af matriklerne. I ungdomsskolens klub har man forsøgt at arbejde meget på tværs, men her har man, som det fremgår af følgende interviewuddrag erfaret, at det ikke er alt, det giver mening at samarbejde om.

Interviewer: Vi snakkede om sidste gang, at det her også handlede om at skabe et fælles DNA og blive et samlet klubtilbud. Hvordan går det med det?

Koordinator: Der er meget logistisk i det, og så er det svært, fordi det har været så svingende med fremmødet i aftenklubberne på skolerne. Vi har som ungdomsskole tænkt, at vi skal bage op om det hele (...) men det har også nogle gange virket akavet, at jeg kom trissende med 20 store drøn til noget æggepusteri, hvor der primært sad 6. klasser. Så vi har måske også forceret det lidt for meget, og det har skabt lidt sådan en 'nå ja måske skal vi trække følehornene lidt til os og se, hvornår det giver mening'. Så det er den ene del af det; ungdomsskolen er bare noget andet end aftenklubberne. I aftenklubberne er det mit indtryk, at det har været svært at motivere sig til at lave aktiviteter på tværs, når man ikke havde sin base, dvs. de unge i sin egen klub. Rigtig mange klubber står halvtomme.

Selvom det ifølge både koordinator og SFO-leder i de fleste klubber går bedre med fremmødet i øjeblikket, end det gjorde i efteråret, er klubberne tilsyneladende stadig udfordrede på, at der er for få unge. Og når der ikke er styr på basen derhjemme, er det forståeligt nok svært at finde overskud til at søge ud. Det lidt ustabile fremmøde kan således også være en del af forklaringen på, hvorfor det er svært for alvor at komme i gang med at implementere strategien og finde opbakning til målsætningen om at få klubberne til at fremstå som et samlet tilbud

Øget mobilitet

Selvom erfaringer det sidste år har vist, at ambitionen ikke behøver at være, at alle unge skal kunne mødes om alting – fx behøver man ikke kæmpe meget for at elever fra 9. kommer til at puste æg og bage kage med elever fra 6. – har man gjort nogle forsøg på at udvikle aktiviteter, der er så attraktive, at de unge er villige til at bevæge sig på tværs af kommunen for at deltage.

Den pædagogiske koordinator fortæller, at alle klubber kører med aktivitetsplaner, og at tilbuddene sådan set er rigtig gode, men "måske for klassiske". Det er i hvert fald sjældent, fortæller han, at det han betegner som "klassiske aktiviteter" får eleverne til at opsøge klubtilbud, og derfor har en af interventionerne gået på at forsøge sig med nye tilbud med et højt fagligt niveau. Det udmøntede sig i fire pop-up workshops med fokus på kreativitet. Om disse siger koordinatoren:

Man kan sige, de der krea-workshops fangede i hvert fald nogle andre piger, end dem der ellers sidder og klubber den normalvis, så den har skabt noget aktivitet. Og vi oplevede også, vi havde sådan en kunstner – det var også en pop-up – hun havde en masse artefakter med, og så skulle man vælge noget og sætte dem sammen og give dem en historie. Hun stod ovre i hjørnet i klubben en dag, og det var også relativt populært. Det er jo ikke noget, der hiver folk ind, men det gør, at de deltager. Der er noget sjovt og spændende. Vi havde troet, vi skulle hive dem over, men det skulle vi faktisk ikke.

Anderledes aktiviteter ændrer ikke radikalt på de unges klubvaner fra den ene dag til den anden, men ifølge koordinatoren, kan de alligevel rykke en lille smule ved noget. To af de piger, der deltog i to af de fire krea-workshops fortæller i det følgende om, hvad aktiviteterne betyder og hvordan de bruger klubbens aktivitetsoversigt.

Interviewer: Kigger I så på [aktivitets]planen og tænker det gider vi godt, vi tager derned, eller tager I bare derned?

Pige a: Nogle gange kigger jeg, nogle gange går jeg også bare derover.

Interviewer: Og hvad med det her [krea-workshopforløbet], havde I set, at det var der, eller var det tilfældigt, at I var der de dage?

Pige b: Jeg havde set det.

Interviewer: Var det derfor du tog derned, kan du huske det?

Pige b: Ja, det var derfor jeg tog derned. Og det var også mig, der fortalte det til hende [pige A] og til nogle af vores andre veninder.

Interviewer: Hvorfor ville du gerne til det?

Pige b: Fordi jeg synes det så spændende ud.

Interviewer: Hvad var det ved det ved det, der så spændende ud?

Pige b: Det så sådan meget kreativt ud. Jeg tænkte, man kan lave alt, hvad man vil. Og det kan man jo fx ikke, når man køber en taske. Så kan man ikke sige, jeg vil gerne have det her på, for så har de lavet noget på, men her kunne man lave, hvad man ville.

Interviewet med de to piger, og særligt det den ene pige siger til sidst i uddraget om at lave noget, man ikke kan købe, indikerer, at indholdet i en aktivitet er vigtigt. Det er vigtigt, at man udvikler aktiviteter, der taler ind i de unges interesser, og hvis dygtige undervisere kan hjælpe dem til at skabe noget, de kan bruge til noget, er det tilsyneladende rigtig godt.

De fire workshops har dog ikke gjort den store forskel i forhold til at flytte de unge. SFO-lederen i Gildbro skolens klub, hvor to af de fire workshops blev afholdt siger følgende:

De fire workshops har dog ikke gjort den store forskel i forhold til at flytte de unge. SFO-lederen i den klub, hvor to af de fire workshops blev afholdt siger følgende:

SFO-leder: Vi har sammen med Vejlebro skolen afholdt sådan nogle værkstedsdage – der var to hos os og to værkstedsdage på Vejlebro skolen [...] Vi skulle se, om de unge mennesker flytter sig, hvis det var en megafed aktivitet, der bliver præsenteret for dem.

Interviewer: Og hvad var jeres erfaring med det?

SFO-leder: Jamen jeg tror ikke, at der hos os var så mange, der deltog, men der var nogle, der deltog og syntes det var rigtig fint og egentlig også flyttede sig over på Vejlebro skolen, men jeg ved ikke, hvor stor en succes man kan sige det var, hvis det kun er én eller to, der gør det.

Interviewer: Og tænker du, at det er fordi det bare er for svært at flytte dem – at det ikke er en realistisk ambition?

SFO-leder: Både ja og nej. Fordi, hvis man spørger mit personale, så har de sådan en fortælling om, at det gør man ikke, selvom da man lavede den her ungeundersøgelse i sin tid, gav de unge mennesker udtryk for, at det vil de gerne [flytte sig], men de gør det ikke. Vi oplever, at der kommer lidt flere unge fra nogle af de andre skoler, end der har gjort før, så de er ligeså stille begyndt – i hvert fald fra Vejlebro skolen – at komme over til os – der kommer også nogle fra nogle af de andre. Så de er ved at finde ud af, at det kan man godt. Og jeg tænker ikke, at man skal stoppe med at prøve [...]

Interviewer: Og når der er kommet lidt flere, har du så et bud på, hvorfor det er?

SFO-leder: Jeg synes egentlig ikke, vi har gjort så meget, men vi har jo holdt de der fællesdage en gang om måneden, og måske der har man tænkt, når ja, vi kan gå på Gildbro tirsdag i februar måned sammen med de voksne, vi kender, så kan vi også gå derhen på et andet tidspunkt. Så jeg tror det med, at vi også flytter os, det er en væsentlig faktor [...]

Interviewer: Så hvad tænker du om det med, at aktiviteten i sig selv skulle kunne tiltrække?

SFO-leder: Måske skal aktiviteten i hvert fald køre nogle flere gange. Altså to gange det ene sted, og to gange det andet, det er måske lige i underkanten. Hvis det nu havde været fem eller seks gange hvert sted, så havde man kunne se det og gå ind og kigge og tænke sig om, og så tror jeg faktisk nok, at der havde været flere, der havde sprunget på.

Udviklingen går ikke stærkt, men der er tegn på, at de unge bevæger sig lidt mere end tidligere. De fire workshops i sig selv har formentlig ikke haft den store effekt, men der lader til at være opbakning til, at

man fortsat prøver lignende aktivitetssatsninger af for at se om et langstrakt fokus på kvalitet i aktivitetssubuddet kan bidrage til, at de unges tilhørsforhold til en bestemt matrikel ryger i baggrunden. Ønsker man at udvikle aktivitetstilbuddene yderligere ville være oplagt at gøre det i samarbejde med de unge. Man kan gøre det med brugerne, men man kunne også tænke udviklingen bredere og forsøge at inddrage både brugere og ikke-brugere. Man kunne forestille sig at især ikke-brugere, der formentlig i ringere grad end brugerne har faste forestillinger om, hvad et klubtilbud er og skal være, kan bidrage med nye ideer.

Pædagogiske indsatsområder

Efter den fælles workshop for alle ansatte deltog medarbejdere i ungdomsskolen klub i endnu en workshop, hvor de arbejdede videre med temaerne fra første workshop og forsøgte at udvikle praksismodeler for, hvordan man kunne arbejde med de pædagogiske målsætninger. Her blev det besluttet, at man ville gøre en ekstra indsats på tre områder: 1) job- og uddannelsesvejledning, 2) rum til at fejle, og 3) den gode samtale.

Job og uddannelsesvejledning

Særligt på første område er der sket noget. Her har man indgået et samarbejde med nogle kommunale konsulenter, som i samarbejde med personalet har vejledt de unge om uddannelsesvalg og jobsøgning. De unge har taget rigtig godt imod initiativet, og mange har gjort brug af det. Der er en del, som allerede har jobs, men ifølge en af klubmedarbejderne er der også en del af de unge, som snart går ud af 9. klasse, som gerne vil til at finde fritidsjob. Initiativet rammer således ned i et behov og en interesse, som findes hos klubbrugerne. Desuden har det ifølge den pædagogiske koordinator haft den positive effekt, at det faktisk tiltrækker nye unge. Han siger: "Vi har fået nogle til at møde op på en anden måde. Nu sker der noget, de går efter." Set i sammenhæng med ambitionen om at udvikle aktivitetstilbuddene i klubben, er her måske netop et eksempel på en alternativ aktivitet, som er med til at gøre klubtilbuddet interessant og relevant for nye brugere.

Rum til at fejle

Som en måde at adressere og håndtere den perfektionskultur, som mange unge er en del af, blev det besluttet at arbejde for at gøre klubben til et sted med rum til at fejle. Klubben skulle være et sted, hvor det er ufarligt og okay at lave fejl. Det er imidlertid ikke helt nemt at omsætte den målsætning i praksis fortæller både koordinator og de to medarbejdere. For hvad gør man i praksis for at skabe man en klub med plads til at fejle? Ifølge koordinatoren har de gjort det, at de har været opmærksomme på at sige ja til de unges projekter og lade dem afprøve deres ideer, selv når de har virket urealistiske. Hvis de fejler fortæller man dem, at det var sejt, at de prøvede og at det er okay at ikke alting lykkes. Men kan man gøre mere og andet for at skabe rum til at fejle? Kan medarbejderne gøre noget aktivt for at bidrage til at rykke ved perfektionskulturen? Måske bliver det nemmere at arbejde med så forholdsvis abstrakt en ambition, hvis man forsøger at konkretisere den lidt. Hvad mener man med rum til at fejle? Hvad kendetegner en klub hvor fejl er okay, og hvilke skridt er der på vejen derhen?

Den gode samtale

Ambitionen med denne indsats var ifølge koordinatoren at gøre noget ved samtalekulturen i klubben. Det handler om at have samtaler om hverdagsting og almindeligheder – hvor får man den bedste kebab – men også om at have samtaler om potentielt sårbare emner, og om at finde ud af, hvordan man følger op på en samtale, fortæller han. En af de to interviewede medarbejdere beskriver det som et opgør med 'hvad så-kulturen', og han fortæller, at han er helt med på ambitionen og genkender behovet for at gøre noget, men siger samtidig, at det er svært og tager tid.

Det med at italesætte ting, det er en af de svære ting. Også fordi unge drenge fra Ishøj ikke altid er dem, der er bedst til at ytre sig og tale om ting. Der er jo en machokultur på en måde, som man skal bryde igennem, og det har været lidt svært at bryde igennem. Men vi prøver.

Den machokultur medarbejderen taler om, gør det svært at etablere en ny samtalekultur, men den illustrerer samtidig vigtigheden af at forsøge at gøre netop det. Det, man i klubben har forsøgt at gøre for at operationalisere ambitionen, er at finde gode "samtaleåbnere". Den ene af de to interviewede klubmedarbejdere fortæller, at de har formuleret tre spørgsmål, de kan indlede med, og koordinatoren fortæller om en målsætning om at ende med en slags manual over, hvilke samtalegreb, der virker godt i hvilke sammenhænge. Manualen skal baseres på de samtaleerfaringer medarbejderne gør sig løbende. Men det er ikke helt enkelt.

Den ene af de to medarbejdere efterlyser et foreløbigt evalueringsmøde mellem medarbejderne – og gerne med en moderator udefra som kan give feedback på, de initiativer som medarbejdere indtil videre har taget. Den anden interviewede medarbejder er helt med på ambitionen om at forsøge at ændre på samtalekulturen, men forbeholder sig over for metoden. Hun forklarer, at hun synes, at det er fornuftigt at sætte fokus på, at det pædagogiske arbejde skal være intentionelt, og at samtalerne skal gå på andet og mere end 'hvad har du lavet i weekenden', men i praksis er det svært at sætte samtaler på formel, for det handler ifølge hende om relationer, og de kan ikke indfanges i samtalemanualer. Hun siger følgende:

Vi har snakket om, hvilken form for skabelon, man kan bruge for at åbne op for de her samtaler, men jeg tror faktisk ikke at sådan en findes. Jeg tror det findes hos os som mennesker – hvordan vi udtrykker os verbalt, og hvordan vi indtager rummet fysisk, hvordan vi kigger på den unge – det hele handler om kropssprog og mimik, og om hvordan du udtrykker dig verbalt. Det er det, jeg tror på. Jeg tror ikke på, at man kan sidde og skrive, hvordan man får dem til at åbne op.

Der er sat nogle gode initiativer i gang i forhold til at udvikle samtalekulturen i klubben, men selvom der er enighed om den overordnede ambition, kan den i praksis tage mange former og fortolkes i mange retninger – og det er måske fint – men det vil formentlig alligevel være vigtigt jævnlige at sørge for at samle op på indsatsen, tale om uenigheder, udfordringer, og det der virker. Igen, det er svært at modellere en forandringsproces, der involverer mange forskellige aktører, hvis ikke man mødes og løbende minder hinanden om og diskuterer både mål og metoder.

Konklusion og anbefalinger

Der er siden efteråret sat gang i flere nye tiltag og indsatser, der allerede var i gang i oktober er forsøgt intensiveret. Det betyder ikke, at man er i mål med de ambitioner, der beskrives i strategien, for man får ikke ændret en kultur på et halvt år. Det tager tid. Men meget tyder på at retningen er rigtig. I det følgende kommer vi med en række anbefalinger til, hvor man kan sætte ind i det fortsatte arbejde med at implementere strategien og udvikle klubtilbuddet i Ishøj Kommune.

Afhold fælles personale dage

Hvis det skal lykkes at skabe et samlet klubtilbud skal personalet bakke op og føle sig inkluderet i processen. Derfor er det godt, at man har nedsat en tovholdergruppe, men det kan ikke stå alene. Fælles personale dage eller workshops, hvor alle medarbejdere mødes, er vigtige, fordi det er her, man sammen kan udvikle et fælles sprog og en fælles tænkning i forhold til, hvad man vil med de unge i Ishøj.

Sats på de nye brugere

Det er ikke kun personalets tænkning og vaner, der skal ændres. Også de unge skal vænnes til at se klubtilbuddet på en ny måde, hvor de forskellige matrikler træder i baggrunden og det pædagogisk indhold og aktiviteter kommer i forgrunden. Sådant en ændring er svært at komme igennem med, og det er ikke sikkert, at det for alvor kommer til at lykkes med de nuværende brugere. Til gengæld kan man så satse på de klubbrugere, der starter efter sommerferien, og sammen med dem og de følgende årgange opbygge en ny kultur.

Få kommunikationen til at understøtte strategien

Det kræver systematisk PR og kommunikation, hvis man vil have klubtilbuddene til at fremstå som en samlet pakke, der understøtter pejlemærkerne fra strategien. Klubberne kommunikerer aktivitetsplaner ud hver for sig og på forskellige platforme. Det er ikke optimalt, hvis det er aktiviteter og ikke matrikler, der skal i fokus. Samler man aktivitetsplaner mv. og bliver enige om, hvilke platforme man kommune-

rer på, vil man kunne sende en signal om, at der er tale om et samlet tilbud. Kommunikerer de forskellige klubber via forskellige kanaler er det svært at sende det signal med særlig stor styrke.

Nytænk klubtilbuddet sammen med brugere og ikke-brugere

Mobiltelefoner og sociale medier gør det nemt for unge gør at lave aftaler om, hvor og hvornår man ses. Klubberne er derfor ikke længere nødvendige mødesteder. Skal klubberne være attraktive mødesteder, skal de byde ind med noget, man ikke får andre steder. Inddrag derfor de unge i de processer, hvor man skal finde ud af, hvad klubberne skal tilbyde for at være attraktive. Det er oplagt at få de unge, der benytter tilbuddene til at være med i udviklingsprocessen, men man kunne også tænke sig en bredere innovationsproces, hvor man også får ikke-brugere til komme med bud på, hvordan man kunne gen-tænke klubberne. Fornyelse kommer ofte fra periferien. Hvis man endda kunne flytte processen ud af klubben – og fx ind i skolen – ville man formentlig ikke bare få flere unge med – man ville formentlig også få nogle andre ideer på bordet, fordi det er nemmere ikke at lade sig begrænse af, hvordan man plejer at lave klub, hvis man ikke er i klubbens lokaler.

Overvej om man kan finde en struktur, der bedre understøtter klubstrategien

Det er svært at modellere en proces, hvis man aldrig er sammen, og det er svært at samle folk, når de er spredt ud på så mange matrikler. Derudover er det svært at skabe en kultur, hvor man arbejder sammen mod et fælles mål, og hvor aftenklubber og ungdomsskole ser sig selv som en enhed, når SFO-ledere primært refererer til skoleledelsen. Sammen med den udfordring det altid er at ændre en kultur, forekommer strukturen på klubområdet at være en væsentlig hindring i forhold til at nå i mål med at realisere de ambitiøse målsætninger for klubarbejdet. Forandringsprocesser kræver systematik og en klar ”driver” i processen – noget den nuværende struktur ikke ser ud til at understøtte.

Bilag: Evalueringsrapport, fase 1

**Evaluering
af de kommunale klubtilbud**
til unge fra 6. klasse til og med 17. år
i Ishøj Kommune

Oktober 2018
Center for Ungdomsstudier

Indhold

Introduktion og metode	2
Metode og datagrundlag	2
Rapportens opbygning	3
1. Aftenklubberne i et brugerperspektiv	4
Hvilke brugere?	4
Hvor er pigerne?	4
Aftenklub – ét tilbud blandt mange	6
Hvorfor tage i klub? Venner, aktiviteter og frihed	7
Aktiviteter	9
Frihed og medbestemmelse	10
Fællesskab og usikkerhed	11
Nye venner og bevægelser på tværs af skoledistrikter	13
Lokal forankring	14
Aktiviteter som trækplaster, velkendte medarbejdere som brobyggere	14
Klubpersonalet – en slags storebrødre	15
Overordnet tilfredshed	17
2. Et samlet klubtilbud?	19
Pædagogisk projekt	19
Når de unge ikke er med på det pædagogiske projekt	20
Samarbejde på tværs af matrikler	21
På vej ud af et vadested – et lederperspektiv	21
Hvilket samarbejde? Et medarbejderperspektiv	22
Forsigtige (frem)skridt – koordinatorperspektiv	24
Ny klub – tiltrængt tilbud eller unødigt konkurrence?	25
Opsamling og udviklingsperspektiver	27
Litteratur	29

Introduktion og metode

I februar 2017 vedtog byrådet i Ishøj Kommune en ny klubstrategi og -struktur, der skal tegne retningen for den pædagogiske udvikling for de kommunale aftenklubtilbud. I den forbindelse blev det besluttet, at der i foråret 2019 skulle udarbejdes en evaluering med henblik på dels at afdække og dels at udvikle processen med at implementere den nye strategi og struktur.

Evalueringen er tilrettelagt i tre faser. Første fase handler om at gøre status, anden fase om at udvikle – her vil evaluator indtage en mere involverende rolle og i samarbejde med klubberne igangsætte konkrete udviklingsprojekter – og i tredje fase skal der igen gøres status. Denne rapport markerer afslutningen på første fase, og skal ses som et statusnotat, der kan bruges til at finde frem til de udviklingsprojekter, der skal arbejdes med i evalueringens anden fase.

Nærværende rapport sætter fokus på følgende:

- Brugernes oplevelse af og tilfredshed med klubtilbuddet i Ishøj Kommune.
- Det pædagogiske arbejde og samarbejde i lyset af den nye klubstrategi og -struktur.

Metode og datagrundlag

Evalueringen tager afsæt i data, der er indsamlet af en medarbejder fra CUR i efteråret 2018. Hvor det er relevant inddrages forskning og undersøgelser på klubområdet, der kan bidrage til at sætte nærværende analyse ind i en større sammenhæng eller understøtte fortolkninger.

Spørgeskemaundersøgelse blandt klubtilbuddenes brugere

Brugere af aftenklubtilbuddene, herunder Medioasen og Motorcentret, har i løbet af september 2018 besvaret et spørgeskema, der handler om deres oplevelse af og tilfredshed med fritidstilbuddene, samt om hvilke forhold, de vurderer, har størst betydning for deres lyst til at benytte tilbuddene. Klubbrugere har udfyldt spørgeskemaerne i klubberne. Det samlede antal besvarelser er 104. Da datasættet er relativt småt, er de statistiske tests mere usikre, end de have været med et større datasæt, og de skal derfor læses som tegn på tendenser.

Af de 104 klubbrugere, som har besvaret spørgeskemaet, er 89 drenge og 15 piger. Fordelingen er således ikke repræsentativ for fordelingen mellem de to køn i kommunen, som i 2018 ser sådan ud: 962 piger og 965 drenge i alderen 12-18 år. Den er formentlig heller ikke repræsentativ for klubbrugere, men i nogle klubber er det måske ikke langt fra. Det vender vi tilbage til. Dog betyder det lave antal piger, der har besvaret spørgeskemaet, at det er med store forbehold, når vi skriver om, hvad pigerne synes, oplever osv., samt når vi skriver om forskelle mellem drenges og pigers oplevelser. Når vi referer til, hvad den samlede gruppe af unge mener, skal man ligeledes have in mente, at den samlede gruppe af unge består af 85,6 pct. drenge. Ser man på, hvordan de unge, der har besvaret spørgeskemaet, fordeler sig på skolerne, er der også tale om en noget ujævn fordeling (se tabel 1 på side 4).

Interview med ledere, medarbejdere og brugere

Der er gennemført interview på flere niveauer – både med brugere og ansatte i klubberne. I alt er 15 brugere af aftenklubberne blevet interviewet. Nogle er interviewet enkelvis men de fleste i par og enkelte i grupper af tre. Pointer og perspektiver fra disse interview supplerer og nuancerer resultaterne fra spørgeskemaundersøgelsen. Derudover er der gennemført individuelle interviews af en halv til en hel times varighed med ansatte på klubområdet. Gruppen af interviewede ansatte består af den pædagogiske koordinator, to SFO-ledere og fire medarbejdere.

Besøg og observationer

En medarbejder fra CUR har været på besøg i udvalgte klubber (Medieoasen, Ungdomsskolens klub, Ishøj Skoles aftenklub og aftenklubben på Gildbro skole) med henblik på at få praksisnær viden om den dagligdag og det pædagogiske indhold, de unge møder i klubtilbuddene og for at få indsigt i de aktiviteter, de har mulighed for at deltage i.

Rapportens opbygning

Notatet er opdelt i to hoveddele. Første del har fokus på klubbrugernes perspektiver på klubtilbuddet, anden del fokuserer på det pædagogiske arbejde i og på tværs af de enkelte klubber. Første del er primært baseret på spørgeskemaundersøgelsen og interviewene med klubbrugere. Anden del bygger på interviews med medarbejdere, SFO-ledere og klubkoordinatoren.

1. Aftenklubberne i et brugerperspektiv

For at finde ud af om man er lykkedes med at skabe et godt klubtilbud, må man undersøge, hvordan brugerne af tilbuddet oplever det. I dette kapitel er der derfor fokus på, hvilke elementer klubbrugerne synes er vigtige i et fritidstilbud, og hvordan de oplever og vurderer klubtilbuddet i Ishøj. Selvom det også kunne være relevant at give en stemning til de unge, som ikke benytter klubtilbuddene og undersøge, hvad der ligger bag deres fravalg, falder det uden for omfanget af denne rapport. Fokus er dermed ikke på Ishøjs unge i bred forstand, men på unge, der bruger en eller flere af aftenklubberne på de fem folkeskoler: Ishøj Skole, Vibeholmskolen, Gildbro skolen, Strandgårdskolen og Vejlebro skolen og/eller et eller flere af Ungdomsskolens tilbud: Medioasen, Motorcentret og aftenklubtilbuddet.

Kapitlet er hovedsageligt bygget op omkring data fra spørgeskemaet og interviews med de unge, men hvor det er relevant, suppleres der med perspektiver fra interviewene med de voksne på klubområdet.

Hvilke brugere?

Kapitlet bygger på data indsamlet via et spørgeskema, som de unge har kunne udfylde i klubberne, samt interviews med unge på udvalgte matrikler: Medioasen, Ishøj Skoles aftenklub, Gildbro skolens aftenklub og Ungdomsskolens klub.

I alt har 104 unge besvaret spørgeskemaet, og selvom elever fra alle kommunens folkeskoler er repræsenteret i besvarelserne på spørgeskemaet, er elevgrupper fra nogle skoler bedre repræsenteret end andre – se tabel 1. På samme måde er elever fra alle de klassetrin, som aftenklubtilbuddet samlet set henvender sig til, repræsenteret, men heller ikke her er fordelingen nødvendigvis et udtryk for et repræsentativt udsnit af aftenklubbrugerne. Se tabel 2.

Hvilken skole går du på?	Antal	Procent
Vejlebro Skole	17	16,4
Strandgårdskolen	21	20,2
Gildbro skolen	28	26,9
Vibeholmskolen	4	3,9
Ishøj skole	7	6,7
Jeg går på en anden skole	27	26,0

Tabel 1.

Hvilken klasse går du i?	Antal	Procent
6. klasse	20	19,2
7. klasse	14	13,5
8. klasse	14	13,5
9. klasse	28	26,9
10. klasse	9	8,7
Ungdomsuddannelse	19	18,3

Tabel 2.

Hvor er pigerne?

Af de 104 unge, som har besvaret spørgeskemaet, er 89 drenge og kun 15 piger. Det betyder, at de forskelle, der viser sig i, hvordan henholdsvis drenge og piger forholder sig til forskellige forhold i klubben, skal tages med forbehold, da det er svært at sige noget generelt om, hvordan piger i Ishøj oplever aftenklubtilbuddet på baggrund af 15 pigers besvarelser. Samtidig peger det lave antal piger, der har besvaret spørgeskemaet, på et vigtigt forhold, nemlig at nogle af aftenklubberne bliver besøgt af væsentligt flere drenge end piger, hvilket ikke er usædvanligt. En analyse fra Danmarks Evalueringsinstitut viser, at i udskolingsalderen har drenge større sandsynlighed for at være indskrevet i klubtilbud end piger (EVA 2018). Men hvor er pigerne så? Og hvordan får man flere af dem til at bruge klubberne?

Nogle af de interviewede piger, som for nylig er begyndt at komme i ungdomsskolens aftenklub, hvor der ellers er et overtal af drenge, beskriver deres første indtryk af klubben på følgende måde: "Det var

meget sådan drenget, men nu begynder flere piger at komme, så nu er det også hyggeligere for os at være her." Adspurgt om det er vigtigt, at der er andre piger svarer lyder deres svar: "Ja, det var bare lidt sådan, vi var ikke rigtig velkomne før." De tre piger fortæller om deres første oplevelse i klubben sådan her:

Interviewer: Kan I prøve at beskrive det for mig, da I kom her første gang?

- Det var lidt flovt.
- Ja, man følte sig sådan lidt akavet. Alle gloede på én.
- Det var sådan, hvad tænker drengene nu, hvor der kommer en pige? Men altså jeg har fx snakket med nogle af mine drengevenner, og de siger, at vi er mere end velkomne, så man *bonder* også mere med drengene. Så når man møder dem på gaden nu, så siger man hej og sådan noget, fordi man netop har fået et tættere bånd ved at komme sådan nogle steder her, hvor man snakker lidt mere privat.

De tre piger giver udtryk for, at de tidligere opfattede stedet som meget drenget. De fortæller, at de ikke følte sig velkomne i et så drengedomineret rum, men at det er blevet bedre efter, at der er begyndt at komme flere piger. En af de tre piger giver desuden udtryk for, at det at hænge ud med drengene i klubben har en positiv effekt på det sociale liv uden for klubben. Når man ser hinanden i klubben *bonder* man nemlig, som hun siger, og det betyder, at man begynder at hilse på hinanden uden for klubben. En publikation fra Center for Ungdomsstudier peger på, at drenge og pigers fritidsliv er meget opdelt; drenge går til noget, piger til noget andet. Fritidsklubberne er imidlertid ét af de få steder, hvor de faktisk mødes, og det er vigtigt med sådanne steder, fordi man skal være sammen for at lære at omgås hinanden på respektfuld vis (Østergaard, 2018). Så hvordan får man flere piger til at komme? Flere ansatte peger på, at det formentlig kræver flere kvinde medarbejdere, og at man i højere grad involverer pigernes forældre. De skal inviteres på besøg i klubberne og have et indblik i, hvad der foregår der. Men de tre interviewede piger i Ungdomsskolens klub indikerer også, at klubmedarbejderne ikke skal nøjes med at henvende sig til pigernes forældre, men også til pigerne selv.

Interviewer: Så hvis I skal blive ved med at gå her, til I ikke kan mere, så kræver det, at jeres venner bliver ved med at gå her. Er der andre ting?

- At det er hyggeligt og trygt at komme her.
- Og at vi altid er velkomne.

I: Er der noget, som de voksne skulle gøre mere af eller mindre af?

- Nej, de gør det faktisk meget godt.
- Og nu tager de lidt mere imod pigerne, det har også hjulpet.
- Hvis vi går forbi i skoletiden, så bliver vi spurgt, om vi ikke skriver os på eller et eller andet?

I: I siger, at de tager sig mere af pigerne, kan I mærke, at der er sket en forandring?

- Ja, altså vi troede, eller jeg troede personligt ikke, at de var sådan, jeg troede de var mere til drengene, at de holdt sig til drengene, spillede noget FIFA, men de sætter sig også over til os og får os ind i gruppen.

Det, der giver de tre piger lyst til at komme i klubben, foruden deres venner, er, at det er trygt, og at de føler sig velkomne. Her spiller de voksne tilsyneladende en vigtig rolle. Ved eksplicit at fortælle pigerne, at de gerne vil have, at de kommer, bede dem skrive sig på aktiviteter og ture og sætte sig sammen med dem i sofaen, signalerer de, ifølge pigerne, at klubben også er deres og ikke kun drengenes.

- Nogle af de piger, der et begyndt at komme i Ungdomsskolens klub fortæller, at de først ikke var klar over, om piger også var velkomne. Kan man gøre mere ud af at signalere, at klubtilbuddene både er for drenge og piger?
- Indretningen i Ungdomsskolens klub bliver af både brugere og personale sammenlignet med et *drengeværelse*. Kunne det tænkes at have betydning for kønsfordelingen i klubben?

Aftenklub – ét tilbud blandt mange

Af de 104 klubbrugere, der har besvaret spørgeskemaet, angiver 32,7 pct., at de er i klub 4-5 gange om ugen. Ligeså stor en andel svarer, at de er der 2-3 dage om ugen, 18,3 pct. svarer, at de er i klub én gang om ugen, og 16,4 pct. svarer, at de kun er i klub i forbindelse med særlige ture eller arrangementer.

De, der har svaret, at de kommer i klub sjældnere end fire gange om ugen, er blevet spurgt om, hvorfor de ikke kommer oftere. Her svarer 59 pct., 'fordi der er andre ting, jeg hellere vil', og 14,3 pct. svarer: 'fordi den klub/de klubber, jeg helst vil komme i, ikke har åben flere dage'. 27,1 pct. svarer 'anden årsag'. Svarene i kommentarfeltet på, hvad 'anden årsag' dækker over, kan kategoriseres på følgende måde: 1) jeg vil hellere/skal noget andet (familie, arbejde, venner, fritidsaktivitet, 2) jeg er der kun, når en bestemt medarbejder er der, 3) jeg er der ikke oftere pga. skolen, 4) jeg er der ikke oftere pga. religion og 5) jeg har ikke penge.

Ca. seks ud af ti svarer altså, at når de ikke kommer i klub oftere, end de gør, skyldes det, at de hellere vil noget andet. En del af de interviewede fortæller om dage med fodbold, musikundervisning og lignede, hvor det er svært at få det hele til at gå op, og besvarelsene i spørgeskemaet bekræfter, at størstedelen af de unge har fritidsaktiviteter ud over klubtilbuddet. Lidt mere end hver femte har imidlertid ikke gået til nogle fritidsaktiviteter det sidste år, så for dem er aftenklubtilbuddet formentlig den primære fritidsarena. Tabel 3 og 4 herunder giver et overblik over, hvor mange og hvilke fritidsaktiviteter klubbrugere har gået til inden for det seneste år.

Hvor mange forskellige fritidsaktiviteter har du gået til det sidste år?	Antal	Procent
Ingen	24	23,1
1	44	42,3
2	21	20,2
3	8	7,7
4	1	1,0
5 eller mere	6	5,8

Tabel 3.

Hvad går du til eller har du gået til det sidste år?	Antal	Procent
Idræt	32	36,8
Jeg er medlem af en ungdomsforening	10	11,5
Musik	6	6,9
Spejder	4	4,6
Teater/drama	2	2,3
Andet	33	37,9

Tabel 4.

Hvordan passer åbningstiderne i aftenklubberne til et ungdomsliv med fritidsaktiviteter, lektier, sengetider osv.? Flertallet er, som det fremgår af tabel 5 herunder, tilfredse. Knap 10 pct. ville gerne have mere aftenklub i både den ene og den anden ende, lidt flere, nemlig 11,5 pct. ville bare gerne have, at klubberne lukkede senere, og hele 20 pct. kunne godt tænke sig, at de åbnede tidligere. Et par af de interviewede unge fortæller, at det kan være lidt svært at tage sig sammen til at tage af sted igen, når man først er kommet hjem. SFO-lederen på Ishøj Skole er ligeledes inde på, at man måske "mister" nogle af de unge, som bor langt væk, fordi de ikke kan komme direkte i klub, men bliver nødt til at skulle hjem først efter fx at have været til fodbold.

Hvad synes du om klubbernes åbningstider?	Antal	Procent
De passer godt	61	58,7
Det ville være bedre, hvis de åbnede tidligere	21	20,2
Det ville være bedre, hvis de lukkede senere	12	11,5

Hvad synes du om klubbernes åbningstider?	Antal	Procent
Det ville være bedre, hvis de åbnede tidligere og lukkede senere	10	9,6

Tabel 5.

Hvorfor tage i klub? Venner, aktiviteter og frihed

Næstefter skolen er aftenklubberne der, hvor størstedelen af unge, der bruger klubberne, oftest er sammen med deres venner. Dette fremgår af tabel 6 herunder, som viser de tre steder, som flest unge har sat kryds ud for som steder, hvor de ofte er sammen med deres venner.

Sæt kryds de 3 steder, hvor du er mest sammen med dine venner og kammerater	Antal	Procent
I skolen	63	60,6
I aftenklubber og/eller Ishøj Ungdomsskole	46	44,2
På gaden	35	33,7

Tabel 6.

Det viser sig samtidig, at en signifikant¹ større andel af de unge, der kun kommer i klub i forbindelse med særlige arrangementer eller ture, har sat kryds ud for svarmuligheden 'jeg er mest alene' end tilfældet er for dem, der kommer i klub mere regelmæssigt. Se tabel 7 herunder. Tallene tyder på, at en del af de unge, der ikke så ofte kommer i aftenklubtilbuddene snarere end at bruge tid med venner på andre arenaer, bruger tid alene. Hvorvidt der er tale om selvvalgt 'alenehed', kan denne undersøgelse imidlertid ikke sige noget om.

		Sæt kryds de 3 steder, hvor du er mest sammen med dine venner og kammerater
		Jeg er mest alene
Hvor mange gange er du typisk i klub i løbet af en uge?	Kun til særlige ture eller arrangementer	23,5
	1 gang om ugen	5,3
	2-5 gange om ugen	0,0

Tabel 7. Alle tal er i procent.

Som det fremgår af tabel 8 og 9 herunder, og i lighed med hvad andre undersøgelser viser (fx Eva, 2018 og Langager, 2009), er det, at vennerne er i klubben, for størstedelen af de unge, en afgørende årsag til, at de tager i klub og en vigtig faktor for, at det er fedt at være der. På spørgsmålet om, hvorfor de tager i klub, svarer syv ud af ti, at det gør de, fordi deres venner er der. Derudover er 'sammenholdet og fællesskabet', 'ture og arrangementer' samt geografi ('det ligger tæt på, hvor jeg bor') de vigtigste faktorer, når unge vælger klubtilbuddet til. At geografien spiller så væsentlig en rolle

¹ Flere steder i rapporten har vi krydset to eller flere variable i samme tabel for at undersøge, om der kan siges at være sammenhæng mellem variablerne. Her har vi fx krydset variablen for hvor ofte de kommer i klub med variablen for, hvor de er sammen med deres venner. For at kunne sige, om der er sammenhæng mellem variablerne, må der opstilles et signifikansniveau. Signifikansniveauet kan eksempelvis indikere, som i tilfældet her, om de der kommer sjældent i klub oftere er alene, end dem der ofte går i klub, eller om det blot er tilfældigt, at dette resultat er fremkommet. Et signifikansniveau betegner en statistisk grænse for sandsynligheden for, at den sammenhæng, vi identificerer, er fremkommet ved en tilfældighed. I denne undersøgelse opererer vi med et signifikansniveau på $P \leq 0,05$. Det betyder, at vi accepterer sammenhænge, hvor der er op til 5 pct. sandsynlighed for, at de er et resultat af tilfældigheder. Et signifikansniveau på 0,05 er et alment accepteret niveau indenfor samfundsvidenskaberne (Malchow-Møller & Würtz 2011).

er måske værd at have in mente, når der skal arbejdes med at få de unge til at flytte sig på tværs af skoledistrikter.

Derudover viser det sig, at der er en signifikant sammenhæng mellem, hvor ofte man kommer i klub, og hvor stor betydning man tillægger 'sammenholdet og fællesskabet' i klubben. Således angiver over halvdelen (52,9 pct.) af de unge, der er i klub 4-5 gange om ugen, at en af de tre vigtigste grunde til, at de tager i klub, er 'sammenholdet og fællesskabet', mens det gælder 38,2 pct. af unge, der kommer i klub 2-3 gange om ugen, 31,6 pct. af dem, der kommer en enkelt gang om ugen og kun 11,8 pct. af dem, der udelukkende kommer i klubben i forbindelse med særlige ture eller arrangementer. At det forholder sig sådan, er nok ikke overraskende, det er måske endda ganske naturligt, men hvis det kunne lykkes at få unge, der kun kommer i klubberne sporadisk til at føle sig som en del af et fællesskab, de gange, de kommer, kunne det måske tænkes, at de ville komme mere regelmæssigt?

Hvorfor tager du i klub? Sæt højst 3 krydser.	Procent
Mine venner kommer der	69,2
På grund af sammenholdet og fællesskabet	37,5
De laver nogle fede ture og arrangementer	31,7
Det ligger tæt på, hvor jeg bor	29,8
For at få tiden til at gå	16,3
For at få nye venner	15,4
For at lære noget, jeg kan bruge senere hen	6,7
Jeg kan få hjælp til at lave mine lektier	4,8
Fordi jeg så slipper for noget andet	4,8
De holder nogle gode fester	3,8
Anden årsag	3,8
Mine forældre ønsker det	2,9
Jeg kan få hjælp til at lave mine lektier	1,9

Tabel 8. Alle tal er i procent. Man har kunnet krydse af ved flere svarmuligheder og procenttallet viser, hvor stor en procentdel af det samlede antal unge, der har krydset af ved en given svarmulighed.

Udover vennerne, som tre ud af fire angiver som en af de tre vigtigste faktorer i et klubtilbud, er 'det at de voksne planlægger nogle fede ting' afgørende for knapt halvdelen (43,3 pct.), det 'at jeg selv kan bestemme, hvad jeg vil lave' er en af de tre vigtigste ting i et klubtilbud for lidt over en tredjedel (36,5 pct.) af de unge, og for knapt en tredjedel (32,7 pct.) er det, 'at det er gratis' på top tre over, hvad der er vigtigt. De unges præferencer stemmer fint overens med den gennemsnitlige klubbruger i 7.-9. klasse, der ifølge en undersøgelse fra Danmarks Evalueringsinstitut nævner følgende som grunde til enten at vælge klubtilbuddet til eller fra: 1) om vennerne går i klubben, 2) om klubben tilbyder nogle spændende aktiviteter, og 3) om de unge har mulighed for selv at bestemme over deres tid. De unge, der går i ungdomsklub, oplever typisk, at klubben tilbyder alle tre elementer, mens de unge, der ikke går i ungdomsklub, typisk oplever det modsatte (EVA 2018).

Der kan være forskellige ting der gør, at man synes, det er særlig fedt at komme et sted i sin fritid. Vælg de 3 ting fra listen, som du synes er vigtigst i et klubtilbud.	Procent
At mine venner er der	75,0
At de voksne planlægger nogle fede ting (ture, fodboldaften eller lignende)	43,3
At jeg selv kan bestemme, hvad jeg vil lave	36,5
At det er gratis	32,7
At de andre, der går der, er på min alder	22,1

At jeg lærer noget, jeg kan bruge senere hen	17,3
At der er voksne, der tager mig alvorligt	16,3
At jeg har medindflydelse på de ting/aktiviteter, der arrangeres	16,3
At der er aktiviteter, som foregår andre steder end i Ishøj	12,5
At jeg har fri adgang til materialer, instrumenter, udstyr mv.	11,5
At jeg kan få hjælp af de voksne	10,6
Andet	5,8

Tabel 9. Alle tal er i procent. Man har kunnet krydse af ved flere svarmuligheder og procenttallet viser, hvor stor en procentdel af det samlede antal unge, der har krydset af ved en given svarmulighed.

Det er værd at bemærke, at ser man på, hvordan de to køn forholder sig til, hvad der er vigtigt i et klubtilbud (jf. tabel 9), så lægger en signifikant større andel drenge (79,9 pct.) end piger (46,7 pct.) vægt på betydningen af, at deres venner er der. Som allerede nævnt skal der tages forbehold for, at svargruppen blandt pigerne er begrænset, men den store forskel kunne måske indikere, at aftenklubtilbuddet skal sælges på at være mere end et sted, hvor man kan hænge ud med sine venner, hvis man vil tiltrække flere piger. Undersøgelser i andre fritidsklubber viser i tråd med denne pointe, at piger ofte har en bredere aktivitetsprofil end drenge, som har tendens til at søge det velkendte.

- Flere drenge end piger betragter det, at deres venner kommer i klubben, som en afgørende grund til, at de selv tager i klub. Det kunne tyde på, at en del piger i klubtilbuddet søger mere end et sted, hvor de kan være sammen med deres venner. Hvordan kan man som klubmedarbejder være med til at gøre klubben til et sted, hvor man også kan gøre andet end at hænge ud med sine venner?

Aktiviteter

Det er vigtigt for en relativt stor del af klubbrugerne (43,3 pct.), at de i klubberne bliver mødt af aktivitetstilbud – det kan være fodbold i hallen, bordtennisturnering, en udflugt eller, siger flere, rigtig gerne overnatninger. De mest populære aktiviteter fremgår af tabel 10.

Herunder er en liste over nogle af de aktiviteter, som klubberne i Ishøj tilbyder. Kryds af ved de aktiviteter, du bruger?	Procent
Overnatning	39,4
X-jump	30,8
Fodbold	26,0
Go-kart	25,0
Playstation	23,0
Champions league	22,1
E-sport/computer	20,2
Lytte til musik	14,4
Pool	12,5
Film/serier	12,5

Tabel 10. Alle tal er i procent. Man har kunnet krydse af ved flere svarmuligheder og procenttallet viser, hvor stor en procentdel af det samlede antal unge, der har krydset af ved en given svarmulighed.

I Vibeholmskolens klub fortæller en af medarbejderne, at aktiviteter fungerer godt som trækplaster. Hvis man inviterer til fest, vil man ofte opleve at kunne tiltrække nye brugere, og hvis de får en god oplevel-

se, kommer de ofte igen. Han fortæller ligeledes, at han oplever, at mange unge vælger netop Vibe-holmskolens klub pga. faciliteterne og de aktiviteter, de muliggør. I EVA (2017) finder man samme pointe. Digitaliseringen har medført, at unge kan holde kontakten til vennerne uafhængigt af tid og rum og i den virkelighed kan aktiviteter være med til at gøre klubberne til attraktive mødesteder for de unge. Her påpeges det samtidig, at aktiviteter er vigtige, fordi de kan være til at fremme de unges deltagelsesmuligheder, hvis de organiseres ud fra noget, de unge interesserer sig for eller kan være fælles om. Gode aktiviteter giver mulighed for, at unge kan forbinde sig til hinanden i nye konstellationer (EVA, 2017 og 2018).

Frihed og medbestemmelse

Samtidig med, at der gerne skal foregå noget, lægger mange af de unge vægt på, at klubben skal være et sted med en stor grad af frihed (jf. de 32,7 pct. der sætter 'det at jeg selv kan bestemme, hvad, jeg vil lave' på top deres top tre over, hvad der er vigtigt). Forskning peger også på, at det er afgørende for de unges udvikling, at der i klubtilbuddene er mulighed for, at de kan få lov til at råde over deres egen tid, da det "at have tid, man selv råder over, og medbestemmelse over, hvad der skal ske, understøtter, at børn og unge selv kan vælge, hvad der er vigtigt for dem, og at de øver sig på at træffe selvstændige beslutninger og mestre deres liv" (EVA, 2018: 6). I den optik skal klubtilbuddene finde en balance mellem 1) at lægge op til aktiviteter, som kan motivere flere unge til at komme og skabe nye relationer, og 2) at fungere som konstruktive sociale rammer, inden for hvilke de unge har en høj grad af frihed til at bruge deres tid som de vil og sammen med, hvem de vil.

Tabel 11 herunder viser, hvordan de unge vurderer de aktiviteter, som klubberne tilbyder, og tabel 12 giver en idé, hvordan det går med at skabe et frirum med aktiviteter, som de unge oplever at have indflydelse på.

	Meget utilfreds	Lidt utilfreds	Hverken utilfreds eller tilfreds	Lidt tilfreds	Meget tilfreds
Hvor tilfreds er du med de aktiviteter, den klub, du kommer mest i, tilbyder?	15,4	7,7	15,4	18,3	43,3
Hvor tilfreds er du med de aktiviteter, klubberne samlet set tilbyder?*	25,0	3,1	21,9	21,9	28,1

Tabel 11. Alle tal er i procent. *Spørgsmålet er kun stillet til dem, der har angivet, at de kommer i mere end én klub.

Hvor enig eller uenig er du i følgende udsagn om den klub, du kommer mest i?	Meget uenig	Lidt uenig	Hverken uenig eller enig	Lidt enig	Meget enig
Jeg kan selv bestemme, hvad jeg vil lave	11,5	5,8	13,5	20,2	49,0
Jeg har medindflydelse på de ting, der sker	7,7	9,6	30,8	23,1	28,9

Tabel 12. Alle tal er i procent.

Seks ud af ti (61,6 pct.) er enten 'lidt' eller 'meget tilfredse' med aktiviteterne i den klub de kommer mest i, og halvdelen er 'lidt' eller 'meget tilfredse' med de aktiviteter, som klubberne tilsammen udbyder.

Ca. halvdelen (49 pct.) af klubbrugerne svarer, at de er 'meget enige' i udsagnet, om at de selv kan bestemme, hvad de vil lave, og to ud af ti svarer, at de er 'lidt enige'. Et rimeligt stort flertal (69,2 pct.)

lader således til at opleve klubben som et frirum. I forhold til udsagnet, 'jeg har medindflydelse på de ting, der sker' angiver under en tredjedel af de unge, at de er 'meget enige' og to ud af ti, at de er 'lidt enige'. Det vil sige, at kun ca. halvdelen af de unge oplever, at de har indflydelse på klubtilbuddet. Er det tilfredsstillende?

- Kun halvdelen af klubbrugerne giver udtryk for, at de oplever at have indflydelse på, hvad der sker i klubberne. Hvordan sikrer man at flere unge får en oplevelse af, at de er med til at sætte præg på klubtilbuddet?
- Kan man fx involvere dem mere i at udvikle aktiviteter for således også at øge tilfredsheden med aktivitetsudbuddet?
- Kan man blive bedre til at bruge aktiviteter som trækplaster?

Fællesskab og usikkerhed

Det sociale liv i aftenklubberne er, som pointeret ovenfor, helt centralt for klubbrugerne, og de fleste ser, som fremgår af tabel 13 nedenfor, positivt på det sociale liv i klubben.

Hvor enig eller uenig er du i følgende udsagn om den klub, du kommer mest i?	Meget uenig	Lidt uenig	Hverken uenig eller enig	Lidt enig	Meget enig
Der er et godt fællesskab	6,7	2,9	18,3	21,2	51,0
Jeg har let ved at finde nogen at være sammen med	11,5	4,8	25,0	15,4	43,3
Jeg føler mig altid velkommen	8,7	6,7	11,5	11,5	61,5

Tabel 13. Alle tal er i procent.

Tabel 13 viser imidlertid også, at der findes et mindretal, som ikke har samme positive oplevelse. Knap én ud af ti (9,6 pct.) er enten 'meget uenige' eller 'lidt uenige' i, at der er et godt fællesskab i den klub, de kommer mest i. 16,3 pct. er enten 'meget uenige' eller 'lidt uenige' i, at det er let at finde nogen at være sammen med, og nogenlunde lige så mange (15,5 pct.) er enten 'meget' eller 'lidt uenige' i udsagnet 'jeg føler mig altid velkommen'. Særligt blandt den gruppe, der ikke kommer i aftenklubberne så ofte, er der en signifikant større andel, som angiver, at de er 'meget' eller 'lidt uenige' i, at de har let ved at finde nogen at være sammen med, sammenlignet med dem, der kommer mere regelmæssigt. Se tabel 14 herunder.

Hvor mange gange er du typisk i klub i løbet af en uge?	Hvad?	Jeg har let ved at finde nogen at være sammen med				
		Meget uenig	Lidt uenig	Hverken uenig eller enig	Lidt enig	Meget enig
Hvor mange gange er du typisk i klub i løbet af en uge?	Kun til særlige ture eller arrangementer	23,5	11,8	19,4	23,5	11,8
	Er i klub 1 gang om ugen	0,0	15,8	26,3	10,5	47,4
	Er i klub 2-3 gange om ugen	11,8	0,0	29,4	23,5	35,3
	Er i klub 4-5 gange om ugen	11,8	0,0	17,6	5,9	64,7

Tabel 14. Alle tal er i procent.

De fleste, der tager i klub, har en idé om, hvad de skal lave, og hvem de skal være sammen med, inden de kommer derhen. 76,9 pct. svarer, at de for det meste ved, hvad de vil lave i klubben, inden de tager derhen, og 87,5 pct. svarer, at de for det meste ved, hvem de skal være sammen med. I interviewene fortæller de unge, at de som regel har lavet aftaler på snapchat, så de ved, at vennerne er der, for det kan godt være lidt uoverskueligt at komme i klub, når man fx er den eneste fra sin klasse. En dreng fra 6. klasse beskriver fx en dag, hvor han var den eneste fra sin klasse i aftenklubben, som ”en af de meget uheldige dage” og han fortæller, hvordan han ikke rigtig viste, hvor han skulle gøre af sig selv. Som han siger, var det ”bare sådan – ej, hvornår kommer der nogle flere?”

Besvarelserne fra spørgeskemaet viser, at han ikke er alene om at have det sådan. Som det fremgår af tabel 15 svarer godt og vel én ud seks (17,3 pct.), at de er ’lidt enige’ eller ’meget enige’ i, at de ofte føler sig utrygge, hvis de ikke ved, hvad de skal lave, når de kommer i klub. Og ca. én ud af fem (20,2 pct.) svarer, at de er ’lidt enige’ eller ’meget enige’ i, at de ofte føler sig utrygge, hvis de ikke ved, hvem de skal være sammen med (tabel 16).

Hvordan har du det med ikke at vide, hvad du skal lave eller hvem du skal være sammen, når du tager i klub? Tænk på, hvordan det er i den klub, du kommer mest i.	Meget uenig	Lidt uenig	Hverken uenig eller enig	Lidt enig	Meget enig
Jeg føler mig ofte utryg, hvis jeg ikke ved, hvad jeg skal lave	44,2	16,4	22,1	5,8	11,5
Jeg føler mig ofte utryg, hvis jeg ikke ved, hvem jeg skal være sammen med	37,5	15,4	26,9	10,6	9,6

Tabel 15. Alle tal er i procent.

		Jeg føler mig ofte utryg, hvis jeg ikke ved, hvad jeg skal lave				
		Meget uenig	Lidt uenig	Hverken uenig eller enig	Lidt enig	Meget enig
Hvilken klasse går du i?	6. klasse	40,0	5,0	25,0	10,0	20,0
	7. klasse	21,4	41,2	28,6	14,3	14,3
	8. klasse	42,9	14,3	21,4	14,3	7,1
	9. klasse	60,7	3,6	25,0	0,0	10,7
	10. klasse	44,4	22,2	11,1	0,0	22,2
	Ungdomsuddannelse	42,1	42,1	15,8	0,0	0,0

Tabel 16. Alle tal er i procent.

Der viser sig yderligere en tendens til, at jo lavere klassetrin man er på, jo mere tilbøjelig er man til at være enig med udsagnet ’Jeg føler mig ofte utryg, hvis jeg ikke ved, hvad jeg skal lave’. Som det fremgår af tabel 16 er ca. 30 pct. af eleverne i 6. og 7. klasse enten ’lidt’ eller ’meget enige’ i udsagnet, mens det gælder 10-20 pct. af elever i 8.-10. klasse og ingen af de elever, som er i gang med en ungdomsuddannelse. Tallene tyder på, at den store valgfrihed i klubberne, som mange af de unge sætter pris på, kan få en gruppe af de unge til at føle sig usikre. Det gælder særligt dem, som er forholdsvis nye i aftenklubberne – nemlig de unge fra 6. og 7. klasse. Som to elever i 6. klasse fortæller, oplever de en stor kontrast mellem SFO og aftenklub. I SFO’en står den på leg, i aftenklubben er det mere hygge. Uddraget herunder fra et interview med de to illustrerer pointen:

Interviewer: Ud over at det her er om aftenen, hvad er så forskellen på at gå i SFO og at gå i aftenklub?

- Her er det sådan mere frit, og man må gerne gå udenfor skolens område og sådan gå over i Netto.
- Også generelt, når man er i SFO'en, så er det mere legende, når man er her [i aftenklub], så er det mere hygge end at gå rundt og lege og sidde og lave puslespil og sådan.
- Her er det mere sådan snakke.
- Det er lidt mere afslappet.

I: Okay, på en god måde?

- Ja, det er mere for større børn. De små ville ikke kunne holde ud at være her. De ville være sådan, "kan vi ikke lege, lege, lege?"

De to elever fra 6. klasse lader til at trives med friheden i aftenklubben – den passer godt til større børn, som de siger, og tilsyneladende også til deres forståelse af sig selv som aftenklubbrugere. Men det er ikke svært at forestille sig, at friheden for de ikke så socialt robuste kan virke mere uoverskuelig end befriende. Kan man arbejde med at blive endnu skarpere på et format, der gør, at man balancerer friheden til selv at vælge med muligheden for tage del i aktiviteter, der gør, at man får støtte til at indgå i et fællesskab i klubben?

- Hvordan sikrer man, at flere oplever sig selv som en del af et godt fællesskab i aftenklubberne? Kan man arbejde med at gøre det mere trygt for de unge at komme i klubben, selvom de ikke kender så mange eller kommer så ofte?

Nye venner og bevægelser på tværs af skoledistrikter

Mange kommer i klub for at være sammen med venner og klassekammerater, men en del kommer også i håb om at få nye venner. Således svarer 15,4 pct. af de unge, der kommer i klubberne, at en af de tre vigtigste grunde til, at de tager i klub, er 'for at få nye venner'. Knap halvdelen (48,1 pct.) af klubbrugere er enten 'meget' eller 'lidt enige' i, at de har fået nye venner i aftenklubberne, og lidt færre er enige i – 'lidt' eller 'meget' – at de lærer unge fra andre skoler at kende – se tabel 17.

Hvor enig eller uenig er du i følgende udsagn om den klub, du kommer mest i?	Meget uenig	Lidt uenig	Hverken uenig eller enig	Lidt enig	Meget enig
Jeg lærer unge fra andre skoler at kende	15,4	8,7	29,8	16,4	29,8
Jeg har fået nye venner	15,4	6,7	29,8	19,2	28,9

Tabel 17. Alle tal er i procent.

Tallene tyder på, at en del unge allerede mødes på tværs af skoler – jf. målsætningen om, at flere unge skal bevæge sig på tværs af skoledistrikter. Lidt mindre end en tredjedel (30,8 pct.) af de unge, der har besvaret spørgeskemaet, angiver, at de kommer i mere end én klub, men det betyder selvsagt også, at der er lidt over to tredjedele, som kun kommer i én klub.

De statistiske tests indikerer, at drenge har større tilbøjelighed til at gøre brug af mere end ét klubtilbud end piger. I hvert fald svarer 64 pct. af drengene, at de kommer i mere end én klub, mens ikke én eneste af pigerne gør det samme. Igen skal det dog påpeges, at der kun er 15 piger, som har besvaret spørgeskemaet, så selvom forskellen er signifikant, skal resultatet forstås sådan, at *det kunne se ud som om*, at der er en tendens til, at drenge bevæger sig mere mellem klubber end piger.

Lokal forankring

Som det fremgik af tabel 8, er geografi en vigtig faktor, når de unge vælger klubtilbud. Knap en tredjedel af de unge klubbrugere har sat kryds ud for 'det ligger tæt på, hvor jeg bor', når de i spørgeskemaet af blevet bedt om at sætte kryds ud for tre grunde til, at de tager i klub, og særligt de unge fra Ishøj Landsby taler om afstanden, når de snakker om de andre klubber. Der er langt fra landsbyen til de andre klubber, når man ikke ved, hvad der foregår eller har en fornemmelse af, om det ville være sjovt, som en pige fra 8. klasse på Ishøj Skole fortæller:

Ja, men det er jo også det der med, at det ligger centralt i Ishøj, så hvis du ikke har lyst til at være derhenne, hvis vi siger vi tager derover klokken seks og det er megakedeligt, så en halv time efter, så vælger vi at tage til Greve for at gå på McDonalds, det kunne vi sagtens finde på, men så er det bare sådan, så er man der, og så er det tilbage igen. Der er langt.

Men det er tilsyneladende ikke kun geografien, der begrænser. I interviewene fortælle flere af dem, der kommer i mere end én klub, at de gør det, fordi de har venner i de andre klubber, og nogle af dem, der tidligere er kommet i flere klubber, men ikke gør det længere, fortæller, at det handler om, at der er nogle fra de andre skoler, som de ikke kan lide og derfor ikke har lyst til at møde. Der er således nogle sociale konflikter mellem nogle af de unge, som indvirker på, hvem der kommer i hvilke klubber hvornår. Samtidig kan manglende kendskab også afholde unge fra at prøve nye klubber. En dreng og en pige fra 6. klasse på Ishøj Skole siger fx sådan her:

Interviewer: Kender I noget til de klubber, der ligger på de andre skoler i Ishøj?

- Nej ikke rigtig.
- Vi ved godt, de er der. Vi kunne faktisk tage i aftenklub i Vibenholskolen, hvis vi ville det, men altså der er ingen andre end Ishøj Skole, der kommer til Ishøj Skoles aftenklub. Og jeg tror heller ikke, der er nogen fra Vibeholm Skolen, der tager i de andre skolers aftenklubber, fordi man vil da hellere være sammen med dem, man kender.

I: Så det er heller ikke noget, I har lyst til om tirsdagen fx, når der ikke er klub her?

- Nej ikke rigtig.
- Det kommer an på, om der er flere fra klassen, der tager derhen.

I: Hvis nu, der var det?

- Ja, så man ikke bare var alene med en hel masse nye mennesker.
- Men hvis der måske var fire fra klassen, som tog derhen, så kunne det godt være.

I: Er der andet, som skulle til, før I kunne tænke jer at tage derhen?

- Altså hvis vi vidste, hvad der var derovre, og så mest det med, at der var nogen der tog med, som man kendte.

De to unge fra klubben på Ishøj Skole ved godt, at de gerne må bruge de andre klubber – men det er i deres optik bare ikke noget, man gør, for hvorfor skulle man det? De kender ikke de andre klubber, de kender ikke de andre unge, og de ved ikke, hvad der foregår.

- En del unge giver udtryk for, at de ikke har lyst til at bruge de andre klubber, fordi de ikke kender dem. Kan man gøre mere, end man allerede gør, for at øge de unges kendskab til de forskellige klubtilbud?

Aktiviteter som trækplaster, velkendte medarbejdere som brobyggere

På spørgsmålet om, hvad der kunne få dem til at tage ind til én af de andre klubber i stedet for at hæn-ge ud på skolens areal de dage "deres egen" aftenklub er lukket, svarer to piger fra 7./8. klasse på Ishøj Skole:

- Der skulle i hvert fald flere med.

- Og så tror jeg også, at de skal vide, at vi kommer.
- Men også det der med, at der er en aktivitet, det tiltrækker. Hvis nu man siger, det var på Gilbroskolen, hvor de har klatrevæg, hvis de siger kom og klatr. Det kunne jeg godt finde på.
- Men sidste gang, hvor vi var på klatrevæggen, så var der ikke nogen fra Gilbroskolen, så hvis vi kommer uden at sige, at vi kommer, så kan det godt være, at der ikke kommer nogen.

Interviewer: Ved I hvilke aktiviteter, der er på de forskellige klubber?

- Nej, altså inde på skoleintra, der har vi det der skema for aftenklubben, så ville det være rart, hvis der kom et skema, hvor der bare stod, hvilken skole det var, og hvad der var.

De to piger fortæller, at de skulle være flere, der tog afsted sammen, personalet i den anden klub skulle vide, at de kom, og så måtte der gerne være en aktivitet, som de kunne deltage i – sammen med dem fra den eller de andre klub(ber). De fortæller desuden, at de på skoleintra kan se, hvilke aktiviteter der er planlagt i Ishøj Skoles aftenklub, og de pointerer, at det ville være smart, hvis de kunne orientere sig på samme måde i forhold til de andre klubber.

De to piger siger desuden, at der skulle tage en voksen med fra "deres egen" klub, hvis de skulle afsted til en anden. De deltog begge i den fælles fodboldturnering på Strandgårdskolen og fremhæver, at de der mødte en tidligere medarbejder fra Ishøj Skole, som godt kunne genkende dem – og det var fedt. Klubpersonalet lader således til at spille en helt afgørende rolle i forhold til at bygge bro mellem klubtilbuddene.

- Hvis de unge skal besøge en klub, de ikke kender, er det tilsyneladende vigtigt for dem, at de ved, hvad der foregår der. Kan der, som der har været snak om, etableres en fælles platform, hvor de unge kan orientere sig om, hvilke klubber, der tilbyder hvilke aktiviteter?
- For unge, som ikke har venner i klubberne, er det et stort skridt at besøge en ny klub for første – eller anden gang – derfor er de voksne vigtige. Kan man, foruden det ene månedlige fællesarrangement, skabe besøg, hvor unge og voksne besøger hinanden på tværs af matrikler?

Klubpersonalet – en slags storebrødre

Når de unge i interviewene taler om medarbejderne i aftenklubberne, er det i positive vendinger: "De er rigtig søde", "og sjove", "de er meget imødekommende". Nogle klubbrugere giver udtryk for, at man kan være sammen med personalet i klubberne på en afslappet og utvungen måde – lidt som man er det med sine venner eller ældre søskende. Nogle drenge fortæller fx om medarbejderne i Ungdomsskolens klub på denne måde:

- Der er nogle af de voksne – der er én, ham har vi kendt i lang tid, så han har ligesom en rolle, hvor vi kan sige, at han er ligesom en storebror for os, men samtidig er han pædagog for os.
- Eller en god ven.
- Men også de andre pædagoger - dem kan vi også rigtig godt lide. Dem ser vi også som en slags storebrødre.

Interviewer: Kan I prøve at sætte lidt flere ord på det med, hvad der gør en voksen til en god klubvoksen? Hvis I nu skulle ansætte en nye medarbejder i klubben, hvad ville I så lægge vægt på?

- At de kan færdes med unge, altså at de er gode til som sagt at være vores ven, det synes jeg er meget vigtigt for en pædagog. Det med, at de kan være vores ven.
- Det skal være en pædagog, vi kender til, en vi ligesom kan snakke med. Fx er der nogle af de her pædagoger, som når klubben lukker, så går vi sammen hjem, og når vi er derude,

så en-to timer efter klubben er lukket, så sidder vi bare og snakker med dem, det er sådan nogle pædagoger, vi gerne vil have.

- Og også nogle som er villige til at lave arrangementer. Fx der var to-tre pædagoger som var villige til at lave et overnatningsarrangement, de var med til det, det er sådan noget, vi godt kan lide, fordi når vi er til arrangementer, så kommer vi tættere på hinanden, så styrker vi vores forhold til hinanden.

For de tre drenge er det vigtigt, at klubmedarbejderne er nogle, der, som en af dem siger, kan "færdes med unge". De lægger vægt på, at medarbejderne skal være nogle, der forstår dem, nogle man kan være sammen med og snakke med på en måde, som er venskabelig, og de sætter pris på de medarbejdere, som signalerer, at de gerne vil dem – fx ved at blive hængende efter klubbens lukketid eller ved at investere tid og energi i et overnatningsarrangement, der bidrager til, at de kommer tættere på hinanden. Sociolog og journalist Aydin Soei påpeger i en artikel om klubbens potentialer i udsatte boligområder, at ungdomsklubber kan bidrage til oplevelsen af ligeværdigt medborgerskab for unge som ellers kunne have tendens til at danne anti-skolekulturer og se på lærere som en slags kolonimagt (Soei, 2011). Ikke mindst i det perspektiv er det vigtigt, at de unge i klubberne møder voksne, som de oplever tager sig tid til dem og tager dem alvorligt.

Tabel 18 herunder giver et lidt overordnet billede af, hvordan klubmedarbejderne ser ud i et ungeperspektiv.

Hvor enig eller uenig er du i følgende udsagn om de voksne i den klub, du kommer mest i?	Meget uenig	Lidt uenig	Hverken uenig eller enig	Lidt enig	Meget enig
De voksne i klubben er sjove at være sammen med	2,9	5,8	12,5	18,3	60,6
De voksne i klubben planlægger nogle fede ting	9,6	3,9	15,4	23,1	48,1
De voksne i klubben lytter til mig, hvis jeg har brug for at snakke med en voksen	6,7	2,9	26,0	17,3	47,1
De voksne i klubben tager initiativ til samtaler med mig	6,7	6,7	26,0	21,2	39,4
De voksne i klubben taler med mig om emner som samfund, demokrati, værdier, fællesskab osv.	7,7	5,8	23,1	22,1	41,4
De voksne i klubben lægger mærke til det, hvis jeg er trist	6,7	5,8	23,1	21,2	43,3
De voksne i klubben er gode til at få mig til at føle mig tryk	5,8	4,8	23,1	17,3	49,0
De voksne i klubben er gode til at få mig til at have det godt med de andre unge	5,8	4,8	20,2	22,1	47,1
De voksne i klubben tager mig alvorligt	8,7	9,6	22,1	16,4	43,3

Tabel 18. Alle tal er i procent.

Som det fremgår af tabellen giver flertallet (78,9 pct.) af de unge udtryk for, at de synes, at de voksne er sjove at være sammen med, og 7 ud af 10 (71,2 pct.) er 'lidt' eller 'meget enige' i, at 'de voksne planlægger nogle fede ting'. Der er imidlertid også en mindre gruppe unge på 8,7 pct. som i nogen grad er

uenige i udsagnet om, at de voksne er sjove at være sammen med, og en lidt større gruppe på 13,5 pct., som er 'lidt' eller 'meget uenige' i, at de voksne planlægger nogle fede ting.

På de udsagn, der kredser om samtaler med personalet – 'de voksne i klubben lytter til mig, hvis jeg har brug for at snakke med en voksen', 'de voksne i klubben tager initiativ til samtaler med mig' og 'de voksne i klubben taler med mig om emner som samfund, demokrati, værdier, fællesskab osv.' svarer 60-65 pct., at de er 'lidt' eller 'meget' enige. Det vil sige, at godt og vel seks ud af 10 klubbrugere oplever, at personalet lytter, hvis de har behov for at snakke, og at personalet tager initiativ til samtaler – også om samfundsmæssige emner. Der er imidlertid en mindre gruppe, som tæller omkring 10 pct. af de unge, som ikke deler flertallets oplevelse. 9,6 pct. svarer således, at de er 'lidt' eller 'meget uenige' i, at de voksne lytter, hvis de har brug for at snakke med en voksen, og henholdsvis 13,4 og 13,5 pct. er i nogen grad uenige i, at de voksne i klubben tager initiativ til samtaler med dem, og at de taler med dem om samfundsmæssige emner.

Besvarelsene fordeler sig nogenlunde på samme måde, når det gælder udsagnene, 'De voksne lægger mærke til, hvis jeg er trist' (64,5 pct. er i nogen grad enige, og 12,2 pct. i nogen grad uenige) 'De voksne i klubben er gode til at få mig til at have det godt med de andre unge' (69,2 pct. er i nogen grad enige og 10,6 pct. i nogen grad uenige), og 'De voksne i klubben er gode til at få mig til at føle mig tryk' (66,3 pct. er i nogen grad enige og 10,6 i nogen grad uenige).

I forhold til det sidste udsagn 'De voksne i klubben tager mig alvorligt' er der også ca. en ud af seks (59,7 pct.) som svarer, at de er 'lidt' eller 'meget' enige, til gengæld svarer næsten to ud af ti (18,3 pct.), at de i nogen grad er uenige.

De voksne er gode til at få mig til at føle mig tryk	Meget uenig	Lidt uenig	Hverken uenig eller enig	Lidt enig	Meget enig
6. klasse	10,0	5,0	35,0	15,0	35,0
7. klasse	0,0	7,1	42,9	7,1	42,9
8. klasse	14,3	7,1	21,4	21,4	35,7
9. klasse	60,7	3,6	25,0	17,9	57,1
10. klasse	11,1	0,0	0,0	33,3	55,6
Ungdomsuddannelse	5,3	10,5	5,3	15,8	63,2

Tabel 19. Alle tal er i procent.

Tabel 19 ovenfor viser, at der er en signifikant sammenhæng mellem de unges klassetrin og deres oplevelse af, om de voksne er gode til at få dem til at føle sig trygge: des højere klassetrin des mere tilbøjelige er de unge til at være enige i, at de voksne er gode til at få dem til at føle sig trygge.

- Hvordan sikrer man, at også de sidste 10-20 pct. af de unge i klubberne oplever at have gode samtaler med personalet? Og hvordan giver man dem en fornemmelse af, at personalet tager dem alvorligt?

Overordnet tilfredshed

De unges samlede vurdering af klubtilbuddet i Ishøj fremgår af tabel 20 nedenfor. Godt og vel halvdelen (55,8 pct.) af de 104 unge, som har besvaret spørgeskemaet, angiver, at de er 'meget' eller 'lidt tilfred-

se' med klubtilbuddet i Ishøj, to ud af ti (21,2 pct.) svarer, at de hverken er tilfredse eller utilfredse, og godt og vel en tredjedel af de unge svarer, at de er enten 'lidt' eller 'meget utilfredse'.

	Meget utilfreds	Lidt utilfreds	Hverken utilfreds eller tilfreds	Lidt tilfreds	Meget tilfreds
Hvor tilfreds er du samlet set med klubtilbuddet i Ishøj?	14,4	8,7	21,2	16,4	39,4

Tabel 20. Alle tal er i procent.

Tror du, at du stadig tager i klub om et år?	Antal	Procent
Ja	84	80,8
Nej	20	19,2

Tabel 21. Alle tal er i procent.

På trods af den forholdsvis store utilfredshed vurderer otte ud af ti, at de fortsat går i aftenklub om et år (jf. tabel 19). De færreste er således så utilfredse, at de regner med at stoppe med at bruge klubtilbuddene. Ser man på, hvad klubbrugere vurderer kunne få dem til at stoppe i klubberne – tabel 22 – viser det sig, ikke overraskende, at toppen af listen er, 'at mine venner stoppede'. Ønsker man at fastholde mange, er det således vigtigt, at klubberne tilbyder miljøer, hvor det er rart at være som vennegruppe. Men også et trygt socialt miljø uden mobning er vigtigt, ligesom aktiviteterne har betydning. Godt og vel en fjerdedel af de unge vurderer, at det kunne få dem til at stoppe, hvis ikke der var nogle aktiviteter, der interesserede dem – og også gode relationer til de voksne betyder noget, som det fremgår af tabellen nedenfor.

Hvad kunne få dig til at stoppe med at tage i klub? Du må gerne sætte flere krydser.	Antal	Procent
At mine venner stoppede	55	52,9
At jeg hellere ville noget andet	39	37,5
At jeg blev mobbet	29	27,9
At jeg ikke havde det godt med de voksne i klubben	29	27,9
At der ikke var nogle aktiviteter, der interesserede mig	28	26,9
At jeg skulle bruge mere tid på skolen	23	22,1
At jeg skulle hjælpe mere til i familien	16	15,4
Anden årsag	8	7,7

Tabel 22.

2. Et samlet klubtilbud?

Den nye klubstruktur indebærer, som det hedder i oplægget, ”et princip om øget integrering af klubberne i mellem distrikterne”. Det skal afhjælpe, at unge kun kommer i den klub, der ligger i deres eget skoledistrikt og dermed sikre, at unge i Ishøj opnår et større kendskab til hinanden på tværs af kommunen, end det før har været tilfældet. Som følge af ønsket om øget integrering er der oprettet en koordinatorfunktion. Koordinatoren har til opgave at koordinere det pædagogiske indhold og åbningstiderne mellem kommunens klubber.

Derudover har koordinatoren ansvaret for den daglige og faglige ledelse af det nyåbnede aftenklubtilbud i regi af ungdomsskolen. Tilbuddet er primært henvendt til unge mellem 15 og 17 år, da der de seneste år ikke har eksisteret et tilbud til denne aldersgruppe. Tanken med den nye klub er således, at den tager over, når aftenklubberne giver slip på de unge efter 9. klasse.

De to tiltag; ansættelsen af en koordinator, der skal arbejde for et øget samarbejde på tværs af klubberne, og etableringen af det nye klubtilbud er i fokus i denne del af rapporten, som handler om, hvordan klubtilbuddet i Ishøj, i lyset af den nye strategi og struktur, tager sig ud fra et medarbejder-, SFO-leder- og koordinatorperspektiv.

Kapitlet er udelukkende baseret på kvalitativt indsamlet data i form af interviews med medarbejdere fra Ishøj Skoles aftenklub (én medarbejder), Gildbrokolens aftenklub (én medarbejder) og Vibeholmsskolens aftenklub (to medarbejdere), med SFO-lederne fra Ishøj Skole og Gildbrokolen samt med den pædagogiske koordinator. Derudover har mere uformelle samtaler med de medarbejdere, som har været på arbejde i forbindelse med besøgene i Medioasen, Ungdomsskolens Klub, Ishøj Skoles Klub og Gildbrokolens Klub, bidraget med perspektiver.

Fordi kapitlet er bygget op omkring interviews med enkeltpersoner, skal det understreges, at de udsagn, der fremlægges, ikke nødvendigvis er repræsentative for, hvordan den samlede medarbejdergruppe ser på deres arbejde, Ishøjs unge eller den nye strategi og struktur.

Pædagogisk projekt

I klubstrategien og -strukturen fra 2017 er det overordnede formål for klubtilbuddet i Ishøj formuleret således: ”Formålet med klubtilbuddet er, at understøtte børn og unges udvikling til robuste medborgere i lyset af det moderne ungdomsliv i en multikulturel by”. Der er udarbejdet fire strategiske mål under overskrifterne: *Fællesskab og netværk*, *Demokrati og dannelse*, *Personlig udvikling* og *Oplevelser og sjov*. Desuden beskriver man i strategioplægget en ambition om klubtilbud, der går på tre ben: et *soci-alpædagogisk*, et *fritidspædagogisk* og et *læringspædagogisk* ben. Fra centralt hold er der således formuleret et pædagogisk projekt, som går på tværs af de forskellige klubber, men hvordan stemmer dette overens med den pædagogiske opgave og virkelighed, som ledere og medarbejdere oplever i hverdagen?

I interviewene er både ledere og medarbejdere blevet bedt om ganske kort at sætte ord på det pædagogiske projekt i den aftenklub, de er en del af. SFO-lederen på Gildbrokolen beskriver det på denne måde:

Altså jeg ser meget vores klub, eller klubber generelt, som – dels at vi skal have dem [de unge] ind, i stedet for at de skal være ude, og at vi kan noget som pædagoger, som har med relationsdannelsen at gøre, at der er nogle voksne her, som tager de unge mennesker alvorligt, sådan

så de kan komme og søge nogle råd og noget sparring, som de ikke altid kan hjemme hos deres forældre. Det er i hvert fald det, vi bliver brugt rigtig meget til.

Og en medarbejder i Ishøj Skoles aftenklub sådan her:

Jeg tror, det er at sætte nogle rammer op for at have et fristed eller et frirum også for at tale med os om nogle ting, som de ikke taler med deres forældre om, eller hvis der er noget, der bekymrer dem, eller hvis der er én der siger gud, jeg kom altså lige til at ryge lidt i fredags, så vi får talt med dem på sådan en måde, at vi ikke er politimænd overfor dem, men at vi får vendt nogle forskellige aspekter og ser det fra forskellige sider.

Noget af det, der går igen i deres beskrivelser, er, at den pædagogiske opgave i aftenklubberne handler om at skabe et godt og trygt fristed for Ishøjs unge, hvor de kan være sammen med deres jævnaldrende, og hvor de møder voksne, der tager dem alvorligt og møder dem med gode råd men uden løftede pegefingre. Det er imidlertid ikke alle medarbejdere, der oplever at kunne komme i mål med dette.

Når de unge ikke er med på det pædagogiske projekt

Der er rimelig enighed på tværs af klubberne om, hvad det pædagogiske projekt handler om, men hvordan det står til på de forskellige matrikler, er en anden sag. Både medarbejdere og leder i Gildbro-skolens klub fortæller, at de har haft en lang periode med meget få unge. Derfor har det været svært at få noget op at stå. Du kan planlægge en masse, fortæller de, handle ind til det ene og det andet, men så kommer der ingen unge, og aktiviteten eller arrangementet falder til jorden. Lederen af klubben beskriver det på denne måde:

Vi har mulighed for klatrevæg, vi har mulighed for at bruge vores bålhytte herude, vi har mulighed for at spille, vi har vores multibane, vi har jo i princippet mulighed for alt muligt. Vi kan lave te, vi kan bage. Men det skal helst være i forbindelse med, at vi har lavet en aftale om, at der kommer nogen. Det er rigtig, rigtig træls for personalet og stå og have gjort en hel masse, lavet mad klar (...) hvis der så slet ikke kommer nogen.

Det er demotiverende for personalet, som gerne vil planlægge aktiviteter for og med de unge, at fremmødet er så ustabil. De unge i Gildbroklubben giver også udtryk for, at selvom de er glade for klubben, så ville det være federe, hvis der var flere mennesker.

De to medarbejdere fortæller desuden, at det er svært at lave det relationsarbejde med de unge, som de synes er vigtigt, fordi mange af de unge ikke er interesserede. De fortæller, at mange af dem, der kommer i klubben, kommer for at være sammen med deres venner, men at de ikke er særligt interesserede i personalet, som derfor – sat lidt på spidsen – føler sig reduceret til nogle, som står for at låse op for og låse af efter de unge. En af de to interviewede medarbejdere beskriver det på følgende måde:

Medarbejder: Der skal være åbent, og de skal kunne henvende sig, hvis der er noget, og ellers skal vi ikke være i nærheden.

Interviewer: Okay, så de kommer herved for at være, men vil egentlig helst være fri for at snakke med jer – groft sagt – er det sådan, du oplever det?

M: Ja. Så jeg gik i gang med at lave en bordtennisturnering med en dreng, og det var rigtig sjovt at gå i dialog med dem, for vi er der for at skabe dialog og danne relationer og guide dem i deres ungdomsperiode, det var hyggeligt. Men ofte når vi inviterer dem til at sidde sammen med os og drikke en kop te eller have en hyggelig snak, nej det vil de helst ikke. Og vi tilbyder også at stå i aftenklubben og lave aftensmad og bage boller, så vi kunne hygge os for at kunne tiltrække dem, men nej vi skal helst ikke være sammen med dem.

Den anden interviewede medarbejder i Gildbrokolens klub er inde på noget lignende. Han forklarer, at han tidligere oplevede, at de unge behandlede tingene i klubben med respekt – som var det deres egne – og at de følte et ansvar over for stedet – men, siger han, ”sådan er det ikke længere. Det er ikke et værested, sådan som det var engang. I dag kommer de bare og siger ’jeg går’”. Han peger desuden på, at det er blevet sværere at motivere de unge til at tage del i aktiviteter på andre klubber, fordi de unge i dag mødes på så mange arenaer – også online – og der er derfor ikke samme behov for at mødes fysisk.

- Hvad stiller man som medarbejder op med sine pædagogiske ideer og visioner, hvis de unge helst vil sidde for sig selv?
- Hvordan bryder man den negative spiral med, at der kommer få unge i nogle klubber?
- Og hvordan skaber man attraktive klubtilbud, der kan hamle op med alle de andre arenaer – fysiske og digitale – som de unge kan mødes på?

Samarbejde på tværs af matrikler

Hvor nogle af de unge er skeptiske i forhold til ideen om at bevæge sig på tværs af klubber, er der blandt de interviewede medarbejdere og ledere opbakning til ambitionen. Selvom der er udfordringer – bl.a. af logistisk karakter – med at få de unge til at bevæge sig fra den ene ende af Ishøj til den anden, giver de udtryk for, at målsætningen om, at få de unge til at mødes, er meningsfuld og værd at arbejde for. På spørgsmålet om, hvorvidt det overhovedet giver mening at forsøge at få unge fra Ishøj Landsby til at benytte kommunens øvrige klubber, når afstanden er så relativt stor, svarer lederen af Ishøj Skoles aftenklub fx følgende:

Ja, det synes jeg. Jeg tænker, at når de først kommer derned [til Ishøj centrum], så får de jo også set noget andet: ’Gud, der er også noget andet i Ishøj end det, jeg kender’, og de får mødt nogle af de andre unge, og jeg har da også hørt om nogle, der kender nogle fra de andre skoler, og som ses på tværs, men altså det er ikke meget. Det er en langsom udvikling hen imod noget, der hedder, at vi kan flytte os fra egen matrikel.

Selvom opgaven er stor, er det en opgave, som ledere og personale i vid udstrækning lader til at være motiverede for at kaste sig over. Hvordan de synes, det går, er der imidlertid forskellige holdninger til. Det skal det følgende handle om.

På vej ud af et vadested – et lederperspektiv

De to SFO-ledere, der er interviewet i forbindelse med evalueringen, giver ligesom den pædagogiske koordinator udtryk for, at samarbejdet på tværs af klubberne så småt(!) er ved at tage form, men at det har taget længere tid, end de havde forventet, og at de ikke er kommet så langt, som de havde håbet. Lederen af aftenklubben på Gildbrokolen svarer fx sådan her på spørgsmålet om, hvad vedtagelsen af den nye strategi har betydet i praksis:

Jeg synes ikke rigtig, vi er kommet i gang. Jeg synes ikke rigtig, at den funktion, som koordinatoren skulle have, har haft indflydelse på noget af det, som vi har skullet gøre her. Jeg synes, vi er begyndt så småt at tage fat på det nu her efter sommerferien ved, at vi har fået lagt nogle kontinuerlige møder her efter ferien. (Interviewer: Møder mellem SFO-lederne?) Ja, men ellers så synes jeg, vi har stået i et vadested, hvor vi ikke rigtig vidste, hvor vi skulle vende os hen.

Hun fortæller videre, at det, der faktisk er sket, er, at de er kommet i gang med at koordinere fællesarrangementer på tværs af aftenklubberne en gang om måneden, og at de har taget hul på dialoger om de udfordringer, som de enkelte klubber står overfor. Den helt centrale udfordring, som flere klubber

deler, er, at der i en periode har været meget få unge, der har benyttet aftenklubtilbuddene. Hun konkluderer: "Så jeg synes, jeg ser noget, der er ved at spire, men det har taget lang tid".

Lidt på samme måde lyder vurderingen fra klublederen på Ishøj Skole. Hun lægger også vægt på de kontinuerlige møder mellem aftenklublederne og forklarer, at de har betydet, at de i højere grad end tidligere er begyndt at tænke på tværs af tilbuddene, og at de også så småt er begyndt at omsætte tanker i praksis med besøg på hinandens matrikler og det månedlige fællesarrangement. Adspurgt, om den nye struktur og strategi har haft på betydning for hendes arbejde, og den måde de laver klub på, svarer hun:

For mit arbejde har det betydet, at vi i højere grad er begyndt at tale sammen, os der er ledere af aftenklubberne. Hvor man bagudrettet sad med sin egen klub, og så var det ligesom det, er der nu lagt op til, at vi skal tale sammen på tværs af klubberne, og mødes i netværk af aftenklubledere med Morten Romme, som er koordinator for hele klubområdet, og ligesom i fællesskab finde ud af, hvordan får vi vendt den her supertanker, så vi får nået nogle af de politiske mål, der ligger i den her klubstrategi. Så der synes jeg da, at vi er begyndt at få idéudvekslet lidt og få sat nogle forskellige tiltag i søen, men det tager tid, og vi er ikke nået så langt, når man tænker på, at det er et års tid, vi har været i gang.

Hos de to ledere er der således en forsigtig optimisme at spore. Udviklingen går langsomt, men et formaliseret samarbejde former sig med regelmæssige møder, og det månedlige arrangement giver i første omgang noget meget konkret at samarbejde om og arbejde hen imod.

Der er også medarbejdere, som udtrykker sig positivt omkring den nye struktur og især det månedlige fællesarrangement, som en pædagog på Ishøj Skole kan fortælle, "virker på" de unge. Han beskriver, hvordan han tidligere har været på Vibeholmskolen og på Gildbroskolen for at klatre, men at det har været lidt svært at få de unge med, fordi de ikke kender dem i de andre klubber. Og han fortsætter:

Men så med den nye klubstrategi er der kommet det med den månedlige tur, hvor man kan tage rundt og besøge hinanden, eller der er et arrangement. I den sommerferien var der et arrangement med noget fodbold på Strandgårdskolen og grillpølser, og de unge kunne mødes på tværs af aftenklubberne, og vi havde fem piger med derned, som i hvert fald ikke var særligt positive, for de vidste ikke, hvordan det var, og det var kun drenge, og da de tog hjem igen sagde de, at det havde været noget af det fedeste, de havde været med til.

Sådan en oplevelse lader til at virke motiverende på medarbejderne for hvem samarbejdet så begynder at tage form og få mening.

Hvilket samarbejde? Et medarbejderperspektiv

Den begyndende optimisme, som kan spores hos lederne og hos nogle medarbejdere, er sværere at få øje på hos andre medarbejdere, selvom også de er positivt stemt over for ambitionen om øget samarbejde. En medarbejder fra Gildbroskolen fortæller, at hun efter vedtagelsen af den nye strategi og struktur faktisk havde set frem til et proces, hvor personale på tværs af klubberne kunne hente inspiration hos hinanden. Men i lighed med sin kollega giver hun udtryk for, at det er svært at få øje på, at der skulle være sket noget efter ansættelsen af den pædagogiske koordinator. De fortæller, at der efter åbningen af ungdomsskolens klub er færre unge, der benytter Gildbroskolens klub, men at den nye struktur ellers ikke har betydning i praksis. Et uddrag fra interviewet med en af de to medarbejdere illustrerer dette:

Interviewer: Hvad tænker du om den her ambition om samarbejde på tværs, og at man gerne vil have unge til at bevæge sig mellem klubtilbuddene?

Medarbejder: Jeg kan ikke se et samarbejde mellem klubtilbuddene. Vi kører, som vi har kørt tidligere. Jo, der er kommet nogle unge fra Vejlebro skolen, men det er ikke så tit.

I: Er det noget nyt?

M: Nej, det er ikke noget nyt. Jeg kan ikke se et samarbejde.

I: Er det meningsfuldt at prøve at etablere sådan et samarbejde, synes du?

M: Ja, det synes jeg. Vi kan blive inspireret af hinanden – hvordan de er, hvad de laver i de forskellige klubber. Jo, de har fortalt det, da vi var på rundvisning, men det er ikke nok med én dags rundvisning.

Den afsluttende kommentar virker sigende for hendes og kollegaens opfattelse af, hvordan arbejdet med at implementere strategien foregår. De ser positivt på den dag, hvor de var rundt og besøge de andre matrikler, men føler sig tilsyneladende ellers ikke som en del af en proces, der skal føre til et øget samarbejde:

Interviewer: Hvad tænker du, man skulle, hvad ville du gerne have, der skulle ske?

Medarbejder: Da den pædagogiske koordinator blev ansat, havde jeg forventet nogle særlige aktiviteter mellem aftenklubberne i Ishøj, at man kan navigere mellem de forskellige tilbud, så fx Vejlebro kunne præsentere et spillerum for alle de unge

I: Så når du siger, at man skal kunne navigere, mener du de unge?

M: Ja, de unge skal kunne navigere mellem klubber og have kendskab til personalegrupperne, hvad tilbyder vi som aftenklubber til de unge mennesker, hvad er vores visioner og mission med aftenklubberne. Det var mit håb

I: At man sammen fandt ud, hvad det er, I som klubber i Ishøj tilbyder?

M: Ja, men det har vi ikke haft mulighed for. Det var ellers min forventning, at man som samlet personalegruppe i aftenklub kunne komme med sine ideer og tanker, hvordan kan vi tiltrække, og hvordan kan vores unger gå i Viben eller Vejlebro eller omvendt, de kunne være her og hilse på os.

De to medarbejdere i Gildbro skolens aftenklub er skuffede over det, de oplever som manglende fremskridt. Hvor udbredt de to medarbejders oplevelse er, er ikke til at sige på baggrund af denne undersøgelse, men ikke alle medarbejdere giver udtryk for at være lige så skuffede som de to. Det betyder imidlertid ikke, at forsøget på at etablere et tættere samarbejde har forplantet sig til medarbejderne i de andre klubber. På spørgsmålet, om hvordan medarbejderne har mærket ansættelsen af den pædagogiske koordinator, svarer en medarbejder i Vibeholmsskolens klub følgende: ”Altså han er rimelig ny, så vi har ikke sådan rigtig – min kollega har holdt et møde med ham, men – ja som sagt han er rimelig ny, så det kan jeg ikke rigtig svare på”. Og adspurgt om han har været med til nogle af de månedlige arrangementer, som foregår på tværs af klubberne, lyder svaret ”Det kender jeg ikke til ... det har vi ikke oplevet endnu”. Medarbejderen giver således udtryk for, at alt er som det plejer. Den nye strategi og struktur har i hans optik hverken betydet noget negativt eller noget positivt.

- Det er vigtigt, at medarbejderne støtter op om projektet med at få de unge til at tage ud og besøge andre klubber. Personalet skal gå forrest og introducere de unge for de andre klubber, deres medarbejdere og aktiviteter. Men det kræver, at de selv har en idé om, hvad der foregår i de andre klubber, og at de kender dem, der arbejder der. Så hvordan skaber man en struktur, hvor medarbejderne får kendskab til hinanden(s tilbud)?
- En del af klubpersonalet mærker ikke det øgede samarbejde mellem klubberne. Hvordan får man samarbejdet til at forplante sig på medarbejderniveau?

Forsigtige (frem)skridt – koordinatorperspektiv

Fra et koordinatorperspektiv har det første års arbejde med at implementere strategien i høj grad handlet om at formalisere samarbejdet mellem klubberne. Tidligere var det meget baseret på enkelte medarbejdere, som kendte hinanden på tværs, fortæller han:

... det ville jeg godt have sat lidt mere på formel, så vi fremstår som et samlet tilbud, selvfølgelig med de forskelligheder, der gemmer sig på matriklerne, men at vi fremstår som en samlet enhed og giver plads til hinanden. Der skal ikke være noget, der hedder vores unge dernede på skolen, det er Ishøjs unge. Man kan sige, vores unge er alles unge, så de arrangementer vi laver, de skal i princippet være for alle. Det er selvfølgelig utopi, for vi ved jo godt, at man er lokalt bundet og har et større tilhørsforhold til de klubber, man nu er kommet i, så det der med at man bare sætter sig ned i en fremmed klub, det gør man ikke lige, men vi kan som princip have, at der er mulighed for det, og det har været sådan en primær indgangsvinkel for mig. Så handler det også rigtig meget om, at få medarbejderne til at se og høre hinanden, se hinandens styrker.

Samarbejdet er så småt blevet formaliseret med faste møder mellem lederne og med et fast månedligt arrangement på tværs af klubberne, men ambitionen om at få medarbejderne til at se og høre hinanden er ikke så nem at leve op til, bl.a. fordi det er svært at samle dem, da de fleste også har timer på skolerne og i SFOerne. Samtidig handler det ifølge koordinatoren også om at træde lidt varsomt og ikke blande sig for meget i, hvad der foregår i de enkelte klubber. Godt nok ligger ansvaret for det pædagogiske hos ham, men ledelsesretten er hos SFO-lederne.

Koordinator: Omkring ledelsen, så er det klart, ind fra højre kommer der en koordinator og han skal sørge for at stå for – jeg tror nogle har formuleret det sådan, at jeg har ansvaret for indholdet i aftenklubberne, men jeg har jo ikke ledelsesretten, og det kan jeg godt forstå, det er sådan lidt skræmmende, nu kommer der én, der skal lave om i min klub (...) Så i starten har det været en udfordring, for jeg kendte ikke lige til praksis i aftenklubberne i Ishøjs SFOer, og jeg har været vant til at gøre tingene på en anden måde, og det kan jo også hurtigt give lidt gnidninger, men jeg synes faktisk, det langsomt går fremad, og det går godt nu. Det har ikke været konfliktfyldt eller noget, det har bare været trægt.

Interviewer: Du siger det med ansvar for pædagogisk indhold. Blander du dig i, hvad der foregår i aftenklubberne udover de ting, der foregår på tværs?

K: Nej. Det er muligt, at jeg har mulighed for det, og det er muligt, at der er nogen, der mener, at jeg skal, men det har jeg ikke gjort endnu i hvert fald, fordi jeg kan ikke gå ind og sætte mandskab på, og jeg kan ikke gå ind og bruge pengene ude i klubberne på deres budget, for det sidder der en leder med ansvar for. Så jeg går ikke ind og siger, i dag skal vi bage pebernødder, så meget detailstyring kan jeg slet ikke være med til. Det ville blive noget fnidder. Men selvfølgelig har vi arbejdet i lederkredsen og medarbejderkredsen med tiltag, vi kunne sætte i gang. Og der hvor der har været opbakning til det, så er det sket.

Der er tilsyneladende noget i strukturen med en koordinator, som har ansvar for det pædagogiske indhold men ikke har personaleansvar eller ledelsesret, som skaber afstand mellem strategi og hverdag og gør samarbejdsprocessen træg. Den pædagogiske koordinator giver udtryk for gerne at ville gøre mere for at mindske afstanden til medarbejderne og også på det niveau skabe et mere formaliseret samarbejde:

Og så er det noget med, at vi skal ned på medarbejderniveau og have formaliseret samarbejdet der også, for lige nu er det kun formaliseret på lederniveau, så der mangler noget der. Der bliver langt til gulvet nogle gange (...) Og så kunne man også godt forestille sig, at man lånte lidt medarbejdere af hinanden – flere tiltag hvor man blandende kortene lidt. [Man kunne] lave en fælles platform, hvor man kommunikerer fra. Det er ikke på Ishøj Skoles klub eller Ungdomsskolen klub, men herinde [på den fælles platform], at de [unge] kan finde aftenklubbens tilbud. Og så er det aktiviteten, der står først, og lokationen kan stå nedenunder.

Tilsyneladende er der altså fra både koordinatorens og medarbejdernes side et ønske om, at medarbejderne i højere grad skal involveres i arbejdet med at implementere den nye strategi. Spørgsmålet er så, hvordan man sørger for at virkeliggøre det gensidige ønske.

- Hvordan mindsker man afstanden mellem strategi og hverdag og mellem koordinator og medarbejdere uden at tage styring på SFO-ledernes område?

Ny klub – tiltrængt tilbud eller unødigt konkurrence?

Mange af aftenklubberne oplever, at de ældste brugere falder fra i slutningen af folkeskolen. Der er mange unge fra 6. klasse, en del fra 7. klasse, nogle fra 8. klasse, men få fra 9. Og flere klubmedarbejdere fortæller, at de oplever, at en del af dem, der går i 9. klasse simpelthen synes, at dem fra 6. klasse er for små og fylder for meget, og bl.a. derfor holder de op med at bruge aftenklubtilbuddet. Hertil kommer den mulige forklaring, som flere af medarbejderne er inde på, at de ældste klubbrugere har brug for forandring efter at have gået i klub i de samme lokaler hele deres skoleliv. I den optik, og hvis alternativet er, at de ældste dropper aftenklubberne helt, giver det god mening med et tilbud til de ældste – som altså også tæller en stor del af dem, som er for gamle til aftenklubberne.

Alligevel er der ikke ubetinget begejstring over det nye klubtilbud. Noget af det, som tilsyneladende har bidraget til det negative syn på den nye klubstruktur blandt i hvert fald to af medarbejderne i Gildbro-skolens klub er, at de ikke bare oplever den i form af manglende fremskridt eller i deres optik en fraværende samarbejdsproces, de oplever den primært ved, at en del af de unge, som før kom i Gildbro-skolens klub, er holdt op med at komme der, for i stedet at tage i Ungdomsskolens nyåbnede klub. Fremfor et øget samarbejde klubberne imellem oplever de således, at den primære konsekvens af den nye klubstruktur er øget konkurrence. En af medarbejderne fortæller om, hvordan den nye klubstruktur slet ikke har levet op til hendes forventninger:

Det bliver fedt med en fælles koordinator, og vi skal besøge hinandens på kryds og tværs, og de unge skal være på alle klubberne, men hold da op. Så mistede vi mange af de unge, og så mistede vi mange personlige timer pga. den ungdomsklub ... Det har haft en dårlig effekt på os på Gildbro.

Hun så frem til det, hun forventede ville ske i kraft af den nye koordinator med besøg på hinandens matrikler, men sådan blev det ikke, mener hun. I stedet betød de mange unge, som holdt op med at komme i klubben, at de måtte bruge afspadseringstimer, fordi der ikke var nogen, som besøgte klubben.

Den ambition, som findes i klubstrategien om, at alle Ishøjs unge skal kunne bruge alle tilbuddene, indebærer i princippet, at der, som den pædagogiske koordinator siger, ikke skal være noget, som hedder "vores unge" på de enkelte matrikler. De unge er Ishøjs unge. Det vigtige er, at de unge kommer i klubtilbuddene, og så er det i princippet ikke så vigtigt, hvilke klubtilbud, de kommer i. I praksis er det imidlertid svært at holde fokus på det projekt, hvis man som medarbejder ikke føler sig involveret i det, og det er ikke alle medarbejdere, som gør.

Tilsyneladende er der meget lidt føling hos de enkelte medarbejdere med, hvad der foregår i de andre klubber, og det, der kommer til at fylde mest i billedet af de andre klubber, kan derfor let blive det, der adskiller klubberne. Interviewuddraget herunder kan ses som en illustration af den pointe:

Medarbejder: Ja, og jeg har prøvet at snakke med dem [tidligere aftenklubbrugere], hvorfor kommer de ikke her, men derovre [i Ungdomsskolens klub] siger de ikke nej til dem, de har so-davand og café og slik, det må vi ikke sælge her ... Og de har ansat folk som ikke er uddanne-de. Det er unge mennesker.

Interviewer: Er det et problem?

M: Jamen jeg ved faktisk ikke, om det er et problem. Jeg ved ikke, hvordan de arbejder, hvad der er for nogle, hvilken type unge, der kommer der, eller hvordan de gør tingene ... Jeg ved ik-ke, hvad de laver, jeg ved heller ikke, hvad de andre klubber laver. Jeg ved ikke, hvem der ar-bejder der.

De sukkerholdige snacks, som Ungdomsskolens klub sælger, bliver nævnt i flere interviews. Slush ice i den ene klub og te i de andre bliver således billedet på det "kultursammenstød", som kan opstå, når der skal arbejdes på tværs af forskellige kommunale forvaltninger. SFO-lederen på Ishøj Skole beskriver det således:

SFO-leder: ... Ungdomsskolen er under kultur- og fritidsforvaltningen, og vi er under skolefor-valtningen, og alligevel vil man have, at vi skal lave noget sammen, men vi har nogle forskellige rammer at navigere rundt i, og det giver jo en udfordring, at vi ikke har samme tilgang til den slags [kostpolitik]... der er jo kulturforskelle, og det tænker jeg også er vigtigt at have med her, når man vælger politisk at sige, at vi skal lave noget på tværs af kommunen, så er man også nødt til at kigge på, hvad der er for nogle forvaltninger, der ligger inde under der.

Interviewer: Nu er det her jo superspecifikt og handler om kost, men ser du den udfordring an-dre steder, det med at det er to kulturer, to forvaltninger?

SFO-leder: Nå men, der er jo en anden økonomi. Det i sig selv gør jo noget, det er klart, at når man har flere penge til at lave fede aktiviteter med ungerne, så kan man noget andet. Så er det er jo klart. Altså hvis vi havde noget økonomi til at lave noget, så ville vi jo også gøre det, men det begrænser jo, at de kan lave overnatninger og ture og sådan noget, det kan vi slet ikke på samme måde.

Det faktum, at klubberne, fordi de hører under to forskellige forvaltninger, har forskellige forudsætninger for at lave klub, kan tilsyneladende gøre det svært at etablere en fælles identitet på tværs af matrikler-ne. I hvert fald lader det til, at det bliver så meget desto vigtigere at mødes for at få en fornemmelse af, at man i hver enkelt klub på trods af forskellige midler og metoder arbejder mod det samme mål.

- Det kan være en udfordring at skabe et fælles "vi" på tværs af matriklerne, når forudsætningerne for at lave klub er forskellige. Hvordan overkommer man denne udfordring?
- Og hvordan sikrer man, at også medarbejderne får en fornemmelse af at være en del af et men-ingsfuldt pædagogisk projekt, hvor man på tværs af matrikler og på trods af forskelle – i bl.a. kostpolitikker – arbejder sammen mod et fælles mål?

Opsamling og udviklingsperspektiver

De unge, der er interviewet i forbindelse med evalueringen, er glade for klubtilbuddet i Ishøj Kommune. De har fundet et – eller flere – steder, hvor de godt kan lide at mødes med deres venner, hænge ud og ind i mellem deltage i aktiviteter. Og det er også det, som ser ud til at betyde mest for de unge. Klubben skal være et mødested, hvor man kan være sammen med sine venner, der skal være aktiviteter, men man skal selv have lov at bestemme, hvad man vil lave.

Ca. halvdelen af brugerne giver udtryk for, at de er lidt eller meget tilfredse med klubtilbuddet i Ishøj. Det betyder samtidig, at der er en halvdel, som ikke er overbeviste om tilbuddenes værdi. Ser man på, hvordan klubbrugerne svarer i spørgeskemaer er der nogle indikationer på, hvad den manglende tilfredshed kan skyldes.

Manglende tilfreds kan bl.a. bunde i, at aktiviteterne ikke tiltaler alle unge – en femtedel af de unge er ikke tilfredse med aktiviteterne i den klub, de kommer i, og en fjerdedel er ikke tilfredse med de aktiviteter, som klubberne samlet set tilbyder. Kunne man arbejde mere systematisk med at inddrage de unge i at udvikle aktiviteter? I en tid, hvor unge kan mødes mange forskellige steder – både on- og offline – er noget af det, der skal få dem til at vælge klubberne som mødested et attraktivt aktivitetstilbud.

Aktiviteter kan fungere som trækplaster og give mulighed for nye samværskonstellationer på tværs af klassetrin og allerede etablerede venskabsrelationer. Det er værdifuldt for alle unge, men formentlig særligt vigtigt, hvis man ønsker at fastholde dem, som tager i klub for at få nye venner, og dem som af og til oplever klubben som et utrygt sted, og som ikke altid føler sig inkluderet i fællesskabet. 10-20 pct. af de unge giver i spørgeskemaet udtryk for, at de på den ene eller anden måde ikke oplever, at der er et godt fællesskab, eller at de af og til er utrygge i klubben. Kan klubberne blive skarpere på at tilbyde aktiviteter som bidrager til at skabe relationer mellem de unge og inkluderer dem i trygge fællesskaber?

Der er flere drenge end piger i mange af klubberne, og de bevæger sig i højere grad på tværs af klubberne. Kan man gøre mere for tydeligt at signalere til pigerne at klubtilbuddet også er deres? Skal man invitere dem til at bidrage til indretningen der, hvor det kan lade sig gøre? Skal man tilbyde flere eller andre aktiviteter – undersøgelsen indikerer nemlig, at færre piger end drenge oplever venners tilstedeværelse som afgørende for, at de tager i klub – så skal man måske lægge mere vægt på aktivitetstilbud, når man vil have piger til at tage i klub?

Hvis man bliver bedre til at inddrage de unge, drenge såvel som piger, i at udvikle aktiviteter kan man måske samtidig sikre, at flere unge oplever at have medbestemmelse i klubberne. Kun lidt over halvdelen af de unge svarer nemlig, at de enten er lidt eller meget enige i, at de har indflydelse på, hvad der sker i den klub, de oftest kommer i.

Personalet i klubberne omtales i positive vendinger – som en særlig slags voksne, der forstår de unge, og som er oprigtigt interesserede i dem, og de spiller tilsyneladende en vigtig rolle for de unges oplevelse af klubberne. Der er imidlertid også en gruppe klubbrugere – 10-15 pct. – som sjældent oplever gode samtaler med personalet, som ikke føler sig set, og som ikke oplever, at medarbejderne skaber tryghed eller tager dem alvorligt. Hvordan sikrer man, at flere af de unge, der kommer i klubberne oplever positiv voksenkontakt?

Når det kommer til ambitionen om at få flere unge til at bevæge sig på tværs af tilbuddene er det tilsyneladende vigtigt med nogle gode aktiviteter. Hvis man skal gøre noget andet, end det man plejer, skal der være en god grund til det – man skal tro på, at det bliver sjovt. Det er fint med fællesarrangementer,

men kendskabet til dem skal bredes ud – til både brugere og personale – og så er det bred enighed om, at hvis man virkelig vil have de unge til at bruge klubberne på kryds og tværs, så skal de selv kunne navigere mellem tilbuddene. Derfor er det nødvendigt med en fælles platform, hvor de kan orientere sig om alle klubbers aktiviteter. Hvordan får man sådan en platform op og stå, og hvilke informationer skal den indeholde? De fleste unge foretrækker at få besked om aktiviteter via sociale medier eller på sms.

I samarbejdets opstartsfasen er det ikke nok med aktiviteter for at tiltrække. Her spiller medarbejderne en vigtig rolle. De kender de unge godt og kan – hvis de også lærer hinanden at kende på tværs af matrikler – fungere som brobyggere. Medarbejderne lader således til at spille en nøglerolle i forhold til at få strategien i spil, men flere af dem føler sig ikke som en del af processen med at implementere den.

Som det er nu, er der – nogle steder – langt fra strategi til hverdag og langt fra koordinator til medarbejdere. Hvordan mindsker man den afstand på en god og konstruktiv måde, og hvordan får man etableret en fælles identitet på tværs af matrikler, således at klubtilbuddet i Ishøj kommer til at fremstå som en samlet enhed med forskellige tilbud?

Litteratur

EVA (2017). *Børns og unges brug af fritidstids- og klubtilbud. Kendetegn ved kvalitet i tilbuddene – en vidensopsamling*. København: Danmarks Evalueringsinstitut

EVA (2018). *Børns og unges brug af fritidstids- og klubtilbud*. København: Danmarks Evalueringsinstitut

Langager, S. (2009): "Hvis vennerne er der, kommer jeg også. Klubpædagogik, ungdomsliv og inklusionsveje" I: *Unge Pædagoger 2009* (1) 58-63

Malchow-Møller, N. og Würtz A. H. (2011). *Indblik i statistik - for samfundsvidenskab*. København: Akademica.

Soei, A. (2011). "Manglende fritidsmuligheder er roden til alt ondt – især for udsatte unge". I: Charlotte Nyborg (red.) *Kampen om de unges fritidsliv. Inspiration til debat og refleksion*. 129-142. Odense: Ungdomsringen

Østergaard S. (red) (2018). *Gutter, vi skal altså holde sammen, ellers bliver vi nakket! Perspektiver på tweens, trivsel og fællesskaber*. København: Ungdomsanalyse.nu